

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — dodatna izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Ček račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Opore naše varnosti

Na ustanovnem državnem kongresu JRZ v Beogradu je imel dr. Milan Stojadinović govor, v katerem je v spretnih in preciznih zamahljajih izklesal notranje in zunanje politični program politične stranke, ki ji je do sedaj pripadal kot član izvršnega odbora in ki ga je v trenutku, ko to pišemo, brez dvoma že poklicala na predsedniško mesto, kjer je zares tudi njegov prostor. Med tem ko bomo imeli še večkrat priložnost s tega mesta razčlenjevati notranje politična stremjenja novega velikega vsedržavnega političnega gibanja, ki je dobilo svoje ustanovne listine na begradskem kongresu, predvsem v zvezi z različnimi resolucijami kongresa, čutimo, da je naša dolžnost, da takoj že danes povzamemo iz predsednikovega govora zunanje politični del ter v njem podčrtamo nova dejstva, ki jih vsebuje in nove smeri naše zunanje politike, ki se v njem zrcalijo. Evropa zadnje tedne z velikim zanimanjem in morda z nekaterih strani tudi z nepotrebnim histerijo gleda na jugoslavijo, ki je postala središče velikih zunanje političnih dogajanj. Z govorom dr. Milana Stojadinovića je sedaj postrežena, kajti v njem se nahaja vse, kar je treba vedeti o načinu, kako si naša država zamišlja svoje sožitje z evropskimi državami in svoje sodelovanje pri raznih problemih, ki jih je razburkan sodobni čas kakor ob nevihti nametal na površje.

Iz predsednikovih besed zveni samozavestna skrb za varnost naše države. Mi nismo velesila, da bi lahko kar samo nase računali pri obrambi obstoječega političnega reda. Okrog nas je silno mnogo tujcev. Vsesstransko se križajo po Evropi razširjevalni in osvajovalni toki velikih in malih držav, ki jih podpirajo samozhri nacionalizmi ali pa lakomnost mednarodnega kapitala. Zemljepisno ležimo na važnem prostoru, naša zemlja krije ogromna naravna bogastva. Torej je skrb za varnost našega doma upravičena in si mora ne samo vsaka vlada, marveč tudi vsaka stranka, ki hoče biti nositeljica države, biti na jasnem glede načina, kako je treba državo zavarovati na zunanji, da bo spoštovana od vseh in da ne bo postala nenadoma plen roparskih instinktov, ki se kaj radi narode na obronkih držav, ki so slabotne in vase ne zaupajo. Poslušajmo predsednika vlade, kako si on to nalogo zamišlja.

Najbolj gošča obramba, najbolj varen in zvest čuvaj naše svobode je — naš narod sam in vojska, ki si jo je vzgojil. Glede tega ni treba biti nič sentimentalni, še manj pa naiven v svetu, ki se podira. Tavoje drži od hiše hud pes in zavest, da so za zidom revolucije. Zato smo je, da je tako, toda v življenju države moramo z dejstvi računati. Mi smo torej polni spoštovanja do vseh zaveznikov, do vseh prijateljev, do vseh ustanov mednarodnega značaja, ki nam varnost jamčijo, a v prvi vrsti zaupamo sami v sebe in v svojo obrambno silo. Mi imamo svoje zaveznike in prijatelje brez izjeme radi, a zanašamo se v prvi vrsti na svojo junaško vojsko, ki je izraz naše narodne in državne volje, da se ohranimo kot narod in kot država, in ki je tudi sankcija, nezgledljiva sankcija proti vsem in vsakemu, ki bi se v mednarodnem življenju spopadkal ob naš obstoj in ob naše pravice do enakopravnosti in enakovrednosti.

Po tej osnovni ugotovitvi, ki mora biti osnovna za vse bodoče delovanje stranke JRZ, je predsednik dr. Milan Stojadinović ocenil vsa druga dejstva, ki jih naša država poleg svoje vojske še ima, da nanje lahko oslonja varnost svojih meja in nedotakljivost svojega ozemlja. Semkaj spada najprej Zveza narodov, ki se je leta 1919 predstavila vsemu svetu, predvsem pa malim državam, kot boginja svobode in kot meščevalka vsake krivice storjene narodom, malim kakor velikim. V tem svojem poklicu je Zveza narodov v teku let in na trdih preizkušnjah zadnjih let omahnila. V istem razmerju je tudi padlo zaupanje v njo. Zopet se ni treba spraševati, če je kriza zaupanja upravičena ali ne, oziroma če se Zvezi narodov dajo njene slabosti odpustiti ali vsaj razumeti. Vzeti moramo okroto dejstvo kot pred nami leži. In to dejstvo pravi, da je Zveza narodov nehala biti — vsaj za srednje in male narode — edino jamstvo za njihovo varnost. Absinski neguš ima sedaj priložnost o tem premisljati. V Zvezo narodov še verujemo, toda z bolj zmernim navdušenjem, podobno kot v prijatelja, ki smo ga že enkrat na lažeh zalotili. Iskali bomo torej drugih opor. Katere? Tudi na to dr. Milan Stojadinović odgovarja.

V prvi vrsti so to naši zavezniki v Mali zvezi in Balkanski zvezi. Obe skupaj štejeta 70 milijonov prebivalcev in torej predstavljata moč, pred katero mora imeti Evropa spoštovanje. Obe zvezi imata natančno določeno območje, kjer mora biti sodelovanje brezpogojno in popolno. Naša država svoje obveznosti izpolnjuje do zadnje pičice in jih bo brezpogojno izpolnjevala ter brez pridržkov zaupa v enako pripravljenost svojih zaveznikov. V tem neomejenem medsebojnem zaupanju v realno vrednost Mele zveze in Balkanske zveze za primer, kadar bi nastopili dogodki, ki bi zahtevali avtomatično sodelovanje vseh zaveznikov po določbah pogodbe in po klicu srca, ima naša država že velikansko oporo za svojo varnost in za svojo mednarodno veljavo. So pa seveda zunanje politična področja, ki jih niti pakt Mele zveze niti Balkanski pakt ne obkrožata in kjer je nam prepuščena neomejena svoboda odločevanja in izbire. Predsednik vlade je to izrecno naglasil. »Naša država v Evropi čisto in iščejo njenega prijateljstva.« Tudi na področju, kjer smo si ohranili svobodo, si bomo bli iskal opor za čim večjo varnost naše državne celine. Zakaj bi jih zamenjali, ko nam lahko samo koristijo! Nam in vsei Evropi, ko je naša politika miroljubna.

JRZ je torej na usta predsednika dr. Milana Stojadinovića razvila zunanje politični program, ki ga ni nobena druga stranka ne more postaviti nasproti enakovrednega. Kot je ona sama neodvisna od vseh zunanje političnih vplivov in hoče biti s polnim imenom samo jugoslovanska, tako tudi v svojem zunanje političnem delu želi, da naj bo naša država v prvi vrsti jugoslavija, velika in močna, neodvisna od vseh, ki bi jo radi izkoristili, nepodrejena nikomur, nobenemu napredaj, tvornica svoje lastne usode. Obremenjena samo z mednarodnimi obveznostmi, ki so bile spora-

Vsedržavni kongres JRZ

Stranka je končnoveljavno organizirana

Pogled na predsedniško tribuno med govorom predsednika vlade dr. Stojadinovića

Belgrad, 2. junija m. V istem navdušenju in razpoloženju, slogi in medsebojnem zaupanju je kongres JRZ danes dopoldne nadaljeval svoje delo ter izvolil stalno predsedništvo nove politične stranke JRZ. Kongres se je nadaljeval v strankinih prostorih ob 11. Kakor včeraj, so se tudi danes ob vstopu članov izvršnega odbora dr. Stojadinovića, dr. Korošca in dr. Spahje v kongresno dvorano ponovile burne in dolgotrajne ovacije njim na čast. Ko se je navdušenje malo pogojevalo, so člani izvršnega odbora in predsedniki banovinskih odborov zavzeli mesta za predsedniško mizo, je vstal dr. Stojadinović in izjavil, da kongres nadaljuje z delom. Izrazil je upanje, da bo kongres v božjem imenu in v slogi dokončal tudi današnje zasedanje. Nato je izjavil, da takoj preide na prvo točko dnevnega reda, na volitev ožjega glavnega odbora.

Stevan Janković

Za besedo je prosil g. poslanec Stevan Janković oče ministra za gozdove in rudnike Gjura Jankovića. Ta je ob vstopu na govorniški oder bil burno pozdravljen, nato pa je izjavil:

Gospodje delegati! Gospodje in prijatelji JRZ! Naprošam vas za dovoljenje, da sedaj na tej tako slavnostni konferenci kot človek iz naroda spregovorim nekoliko besedi, da spregovorim radi tega, ker sem včeraj ves dan opazoval to delo sloge in navdušenosti pri reševanju tega našega započetega dela pri organiziranju JRZ, ki bo koristil ne samo posameznikom, ampak tudi državi in narodu. Vsi moramo vedeti, da ni ničesar sveteljšega in častnejšega za vsakega državljan, pa tudi za državo, kakor svoboda (navdušeno odobravanje). Svoboda je nam ljubša od vsega. Nato je govornik nadaljeval: Mi želimo, da postane naša stranka silna, močna in jaka in da bo naša stranka vedno daljalo tako vlado, kakršna je zadnjih 11 mesecev (viharno odobravanje). Ni treba, gospodje, da je bila tudi samo ta vlada, lahko tudi druga, toda kakorkoli bo iz vrst te naše JRZ, bo morala delati tako, kot zahtevajo interesi države in naroda (splošno odobravanje in klici: »Tako je«). Gospodje, dokler bo taka vlada, ki bo izhajala iz vrst naše JRZ, iz sredine naše stranke, bo stranka tako vlado tudi podpirala, jo branila, kakor podpira in čuva to današnja vlada (viharno odobravanje). Gospodje! V zadnjem času se je videlo, da pri nas ni bilo strank. Bila je samo ena, ki se je imenovala Jugoslovanska nacionalna stranka, ki se je, kakor mi vsi vemo, ustvarila s silo oblasti. A vse, kar s silo nastane, to tudi hitro izgine (burno odobravanje). Po tej stranki je prišla na oblast Bogoljub Jevtić. O tej vladi, kakor jaz mislim in kakor se je delalo na posameznih mestih, ne bi bilo potrebno, da izgubljam besede, ker pri nas med ljudstvom govore: »Tudi o najslabših ni treba grdo govoriti« (smeh). Gospodje delegati! Pri nas so se našli ljudje in prijatelji, ki so videli nevarnost in so ustvarili iz radikalne stranke, Slovenske ljudske stranke in muslimanske organizacije močno in silno organizacijo, a to smo mi, gospodje prijatelji, ki smo se zbrali tukaj, da današnji dan izpolnimo z delom in da izvolimo ožji glavni odbor, ki bo odsejal vodil strankine posle. Ta stranka, ki se danes dovršuje, ima popolno oporo v narodnih masah in jo bo imela vse dotlej, dokler bo tako delala, kakor je delala v zadnjih 11 mesecih. Gospodje! Mislim, da bo včerajšnji dan, ki smo ga preživeli v slogi in zadovoljnosti, velik nauk za vse one, ki širijo laži, in da bodo oni na koncu dejali, da je JRZ, kakor tudi je, zgrajena na čvrstih temeljih in da se bo ona znala ohraniti ter da bo močna (klici: »Tako je«). Zato vas prosim ob zaključku svojega govora, da vam predložim listo ožjega začasnega glavnega odbora (klici: »Predložite jo«).

Ožji glavni odbor sprejet

G. Stevo Janković je predčital naslednjo listo članov za ožji glavni odbor JRZ, na kateri so: dr. Stojadinović, dr. Korošec, dr. Spaho (vsi navzoči delegati so stoji pozdravili vse tri dosedanje člane izvršnega odbora ter jim vzklikali »Živijo!«), nadalje dr. Seklija Behmen, dr. Dušan Davidović, dr. Vasilije Janjić, Gjura Janković, Ugrin Joksi-

zumno ž njo sprejete in za katere dobiva enakovredne protioveznosti. To je politika velike države, ki se je svoje samostojnosti zavedla in jo želi brezkompromisno v okviru svojih mednarodnih obveznosti uveljaviti. Da naj je to komu všeč ali ne, samo da je prav za dobrobit naše države in koristno za idealne miru in pravice, ki jim hoče jugoslavija slej ko prej služiti.

mović, dr. Franc Klar, dr. Miha Krek, dr. Franc Kulovec, dr. Dušan Letica, dr. Mile Miškulin, dr. Niko Novaković, Ljubomir Pantić, Jurija Pozderac, Franc Smodej, Svetozar Stanković, Svetovid Stanković, Dobrovič Stojović, Dušan Trifković, Stevan Čirić, Hadži-Hasanović Useir, Dragiša Cvetković in Bojko Cvrkić.

Ko je Stevan Janković prebral listo članov ožjega glavnega odbora JRZ, so navzoči delegati JRZ burno vzklikali vsem delegatom za ožji glavni odbor.

Predsednik vlade in zunanji minister ter predsednik glavnega odbora JRZ dr. Stojadinović je povzel nato besedo ter dal predlog Stevana Jankovića na glasovanje. Vsi navzoči delegati so vzkliknili: »Sprejememo!« ter je bila nato lista članov za ožji glavni odbor JRZ sprejeta soglasno z aplaudiranjem.

Zaključni govor predsednika JRZ

Dr. Stojadinović napoveduje občinske volitve

Gospodje! Želim, da se vam še enkrat zahvalim za tako številno udeležbo, za vaše navdušenje, za red in disciplino, ki je vladala in za slogo na našem kongresu. Istočasno se vam želim zahvaliti v imenu predsedstva stranke za veliko zaupanje, ki ste mi ga izkazali, ki ste ga izkazali meni in nam, mojim tovarišem, nerazdružljivim tovarišem in prijateljem (dolgotrajno in burno odobravanje ter vzklikanje). Vsi delegati v dvorani so vstali in vzklikali dr. Stojadinoviću, dr. Korošču in dr. Spahi. Pri tej priliki je predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović objel oba podpredsednika JRZ, dr. Ant. Korošca in dr. Mehmed Spaho, kar je v dvorani vzbudilo še večje navdušenje in odobravanje. Ploskanje in klicanje vsem trem ministrom je trajalo nekaj minut. Nato je dr. Stojadinović nadaljeval svoj govor:

Toda, gospodje, naš uspeh bo odvisen od podpore, ki nam jo boste vi in vsi prvaki in narod v našem bodočem delu izkazovali. V dvorani se čujejo glasovi: »Vi ste naše zaupanje junaško zasluzili! Živijo!«

Naše naloge

Pred nami stojijo velike in težke naloge. Med te naloge bomo na prvo mesto postavili našo državo, našo drago Jugoslavijo, kajti za našo stranko je prva država (dolgotrajno in burno odobravanje). Za našo zunanje sovražnike imamo dobro vojsko (delegati ploskajo in vzklikajo »Živijo naša vojska!«), vojsko, ki je disciplinirana in upam, da ne bom izdal nobene tajnosti, če rečem, da je naša vojska tudi materialno dobro opremljena (dolgotrajno in burno vzklikanje naši armadi). Toda za naše notranje sovražnike, kajti žalibog je tudi takšnih mnogo, morate biti vi prostovoljni vojaki, prostovoljni orožniki! (Navdušeno ploskanje.) Braniti morate državo pred notranjim sovražnikom. (Mi smo vaši vaši vojaki!)

Druga naloga po državi je naša stranka. Stranko moramo še bolj organizirati. Tam, kjer se ni docela izvršena njena organizacija, tam, kjer so dvojne organizacije, ki so res pravi znak zanimanja za stranko, moramo ustvariti enotne organizacije, ker v naših pravilih stoji, da je v vsakem kraju medkrajni odbor, v vsakem okraju pa samo en okrajni odbor. To se mora izvršiti v najkrajšem času. Če bi se po starem nadaljevalo, ne bi to pomenilo zanimanja za stranko, temveč nedisciplino in nered. V naši stranki pa morata vladati najboljši red in disciplina. Pred težkimi nalogami, ki stojijo pred nami, moramo predvsem poudariti našo disciplino, našo enotnost in slogo. Jaz verjamem in ne morem dvomiti, da bomo takšnim delom, kakršno vidim danes na tem prvem našem pregledu, s takšnimi vojskovodji, oficirji, kakršni ste vi, tudi uspeli in premagali vse naše sovražnike. Tudi maloštevilna vojska, če ima enotno poveljstvo, če ima eno samo misel, ki jo vodi, je dosegal vedno zmaga. Tako bomo zmagali tudi mi, ker so naši sovražniki razbita vojska, ker najo enega samega političnega kluba, ki bi bil ustanovljen na kakršnekoli resnem programu. Oni zunaj skupščine se neprestano nazivajo »združena opozicija«, da bi sami sebe prepričali, da so združeni in bi zakrili svojo veliko razdruženost (burno ploskanje in odobravanje). Pred takšno opozicijo,

Dr. Stojadinović se je zahvalil za izkazano zaupanje ter zagotovil delegate, da se bodo vsi trudili, da to zaupanje tudi opravičijo. Dr. Milan Stojadinović je izjavil potem, da je druga točka dnevnega reda poročilo o konstituiranju glavnega odbora. Zaradi tega je odredil 5-minutni odmor, da bi se v tem času glavni odbor lahko konstituiral. Zaradi tega je pozval vse člane, ki so bili izvoljeni v ožji glavni odbor, kakor tudi 50 članov glavnega odbora, to je 10 predsednikov banovinskih odborov in po 4 delegate iz vsake banovine, ki so bili izvoljeni v glavni odbor, da stopijo v sosedno dvorano v svrhu konstituiranja glavnega odbora.

Po poteku nekaj minut se je dr. Stojadinović v spremstvu dr. Korošca in dr. Spahje ponovno vrnil v kongresno dvorano. Navzoči delegati so pojav treh dosedanjih članov izvršnega odbora in ustanoviteljev JRZ zopet burno pozdravili s ploskanjem ter jim vzklikali »Živijo!«

Ko se je navdušenje malo pogojevalo, je zopet sredi govora predsednik kraljevske vlade dr. Milan Stojadinović.

Gospodje! Prehajamo na drugo točko dnevnega reda, na poročilo o konstituiranju glavnega odbora. Zelo sem vesel, da vam lahko sporočim, da se je glavni odbor konstituiral v najlepši slogi in soglasju.

Za predsednika glavnega odbora je izvoljen dr. Milan Stojadinović (burno odobravanje in vzklikanje), za prvega podpredsednika dr. Ant. Korošec (vsi navzoči delegati so vstali in ploskali ter vzklikali dr. Korošču »Živijo!«), za drugega podpredsednika dr. Mehmed Spaho. Tudi dr. Spahi so navzoči delegati priredili dolgotrajne in prisrčne ovacije. Za blagajnika je bil izvoljen Dušan Letica, za tajnika pa so bili izvoljeni: dr. Trifković, Ljubomir Pantić in Franc Smodej. Ko se je navdušenje malo pogojevalo, je dr. Stojadinović nadaljeval svoj govor ter izjavil, da prehajamo na tretjo točko dnevnega reda, to je na zaključitev državnega kongresa JRZ. Med drugim je izjavil dr. Stojadinović:

razdruženo tudi v sami narodni skupščini, razdruženo izven nje, ni nobenega dvoma, da bo naša JRZ triumfirala.

Poleg drugih velikih političnih nalog, ki nas čakajo, bomo stali v kratkem tudi pred občinskimi volitvami. Na to vas opozarjam, da se že sedaj za te volitve pripravljate. To bo prva preizkušnja moči naše stranke. Res, da smo imeli že več takšnih malih preizkušenj, malih bitk v nekaterih banovinah, in reči moram, da so te bitke prava preizkušnja. Te prve bitke so izpadle z ogromno večino v korist JRZ (odobravanje). Mi smo v večini občin, kjer so bile doslej volitve, zmagali in lahko dodam, na temelju svobodnega volilnega sistema. Mi smo dali opoziciji popolnoma svobodno sodelovanje in lahko dodam nasproti onemu, kar naši nasprotniki, ki pripadajo združeni opoziciji, stalno govorijo o svobodi in zahtevajo politične svoboščine, da so oni sami te svoboščine praktično pokazali ravno nasprotno. Mi nismo tudi tam, kjer smo imeli nasprotniki, čeprav smo na oblasti, nikomur od njih grozili, nismo nikomur uničili sadovnjakov, nismo nikomur porušili trt, nikomur zažigali hiš (dolgotrajno in burno odobravanje), nismo pretepali nasprotnikov, temveč smo spoštovali prepričanje vsakogar. Mi se moramo truditi in delati na to, da bo tako v celi državi in da se bo spoštovalo prepričanje vsakogar. Nikomur nečemo vsiljevati svojega prepričanja in svojega mišljenja. Ne bomo pa si tudi dovolili, da bi nam kdo drugi hotel vsiljevati svoje prepričanje. Upam, da bomo stopili na občinske volitve pripravljeni, vi pa, ki sedaj odhajate med narod, ko se boste pojavili na našem novem letnem občnem zboru meseca novembra, upam, da mi boste na bodočem kongresu pošli kratko poročilo, ki se bo glasilo: »Ošli smo, videli smo in zmagali smo!« (dolgotrajno in burno odobravanje). To je edino poročilo, ki ga od vas pričakujem letošnje jeseni.

Ob zaključku kongresa vas prosim, da odnese našim bratom in prijateljem širom naše države naše tovariške in iskrene strankarske pozdrave. Istočasno vas prosim, da po vsej naši državi, kjerkoli boste hodili, kjerkoli se boste nahajali, kjerkoli boste živeli in potovali, razširjate isti duh sloge, isti duh bratstva, isti duh dobrega razpoloženja in razumevanja, duh discipline in reda ter bratovske ljubezni, ki je vladala na tem našem današnjem kongresu. Prenesite to ljubezen in di-

(Nadaljevanje na drugi 2. spodaj.)

Da, da! Samo UNION KAKAO odličnega okusa in zelo lepe barve. UNION KAKAO je zelo dobro in zato zelo poceni. To je zaradi svoje hranljive in energijske vrednosti. Union-Kakao je za vsakega, ki želi biti zdrav in močan. Union-Kakao je povsod izrečno samo UNION KAKAO.

Pred sestankom vladarjev v Bukarešti

Schuschnigg nekje v Italiji

Tajinstvena potovanja s tajinstvenimi cilji ...

Dunaj, 2. junija. c. Nenadni odhod kancelerja Schuschnigga je vzbudil silno pozornost v mednarodnih krogih. Nekatere agencije so se spustile na raziskave na lov za kancelerjem, ki je bil že sredi poti, pa se je letalo pokvarilo in bi moral oditi šele danes, pa je bil danes popoldne ob 14 že v Benetkah, odkoder je odletel neznankom.

Vse to je še povečalo tajinstvenost okoliščin, v katerih potuje kanceler Schuschnigg po Italiji. Izve se sedaj o tem potovanju sledeče:

Tik pred potovanjem se je moralo zgoditi nekaj nujnega, ker je kanceler menil, da mora celo na binkoštni ponedeljek sklicati nujno sejo vlade. Ministri so prišli hitro od vseh strani na sejo in na tej seji je bilo ugotovljeno, da je kanceler Schuschnigg — bolan. Odiiti mora na počitnice in sicer je njegovo zdravje tako prizadeto, da bo zadostovalo, da ostane na dopustu samo do sobote. Sklenjeno pa je bilo, da naj odide na odhiti v Italijo in nato se je začel lov za kancelerjem. Do Benek se je srečno umaknil vsem nepotrebnim častniškarskim radovednostim.

V Benetkah pa so ga opazili, ko je izstopil iz dunajskega brzovlaka. Na kolodvoru ga ni nikdo čakal, kanceler pa je takoj odšel na beneško letališče, kjer niti ravnatelj letališča ni bil nič

obveščen o njegovem nenadnem prihodu. Takoj je bilo dano na razpolago letalo in Schuschnigg je odletel v neznano smer.

Z Otonom ...?

Prevladuje prepričanje, da se je Schuschnigg podal nekam v kako obmorsko kopališče v severni Italiji, najbrž na revirji. Ve se samo, da se vsaj najprej Schuschnigg ne bo sestal z Mussolinijem. Imel bo samo več sestankov s Suvichem. Vedo pa tudi povedati, da se je kanceler Schuschnigg najbrž odpravil v San Remo ali pa San Rossore, kjer se bo sestal s nadvojvodom Otonom.

... da prepreči sporazum med Italijo in Nemčijo čez glavo Avstrije ...

Dunaj, 2. junija. b. V diplomatskih krogih se širi mnenje, da je to potovanje v zvezi s pogajanjem med Italijo in Nemčijo, v katerih je najtežje vprašanje avstrijska neodvisnost. Zaradi bojazni pred novim pritiskom Velike Britanije in odkrite opozicije nove francoske vlade je Italija pripravljena Nemčiji zelo popuščati v avstrijskem vprašanju ter je zaradi tega zvezni kanceler odšel v Italijo, da prepreči še večje popuščanje, ker bi to pomenilo popolno kapitulacijo Avstrije pred Nemčijo in izročitev na milost in nemilost narodnim socialistom. V političnih krogih trdijo, da so se odnosi med Schuschniggom in Starhembergom še bolj poostreli in da grozi odkrita borba med vojsko in oboževalnim Heimwehrom. Dr. Schuschnigg je nujno odpotoval v Italijo, da dobi tam nasvete in odpomoč in da merodajni politični italijanski krogi pritisnejo na Starhemberga, da v teh težkih trenutkih, v katerih se danes nahaja Avstrija, ne izrova meščanske vojne.

Se ne zgodi vsak dan!

Veliko delo je dopolnilno! Podružno leto napovedana, od vseh klenih nacionalnih src z drhtečo nestrpnostjo pričakovana pomladitev JNS je dovršena. Kar mladega in probnega fašizem premore na dravskih tleh, je te dni izbruhnilo na plan. »Jutru« kot glavnemu glasilu tega pomlajevalnega procesa je bila prihranjena čast, da je prvi oznanil sveto to veliko čudo. Poleg Rajarja, Komana, Kramerja, Pirkmajerja, Pucija in Zajca, na katerih je pomlajevalni proces najbolj uspel in ki torej tvorijo vodstvo, se za njimi kot izvršilni odbor po »Jutru« uvrščajo naslednji mladi:

Arko Ivan, posestnik in trgovec, Ribnica.
Ambrožič Josip, posestnik, Ljubno.
Babšek Ivan, priv. nam., Ljubljana.
Bajuk Martin, posestnik, Božjakovo.
Barle Janko, župnik, Ljubljana.
Bučar Lavoslav, gostilničar in posestnik, Kostanjevica.

Dermelj Alojzij, posestnik, Boštanj.
Dr. Drnovšek Janko, župan, Brežice.
Dr. Gorišek Milan, odvetnik, Sv. Lenart.
Grad Ivan, posestnik, Berčevo.
Hajdinjak Anton, kovač, Odranci.
Hodnik Ivan, župan, Bohinjska Srednja vas.
Dr. Kalan Ernest, odvetnik, Celje.
Kanc Avgust, posestnik, Podsmreka.
Dr. Kloar Fran, odvetnik in župan, Kozje.
Krejči Anton, ravnatelj, Ruše.
Križan Franc, posestnik, Selo-Vodice.
Lajovic Fran, župan, Litija.
Dr. Lipold Franjo, odvetnik, Maribor.
Dr. Lokar Franc, odvetnik, Ljubljana.
Lončar Ivan, posestnik, Tržič.
Lorber Rudolf, župan, Zalec.
Mačus Franjo, uradnik, Maribor.
Matko Josip, posestnik in župan, Gotna vas.
Omladič Josip, posestnik, Braslovce.
Ing. Pahernik Franjo, Vuhred.
Dr. Pestotnik Pavel, profesor, Ljubljana.
Petovar Lovro, posestnik, Ivanjokovi.
Pipar Ivan, posestnik, St. Vid nad Ljubljano.

Plaskan Franc, posestnik, Orla vas.
Dr. Pučnik Josip, župan, Slovenska Bistrica.

Dr. Pušenjak Stanko, zdravnik, Cerknica.
Rojnik Ivan, župan, Slovenjgradec.
Ing. Rus Jože, uradnik, Ljubljana.
Simonič Vinko, obrtnik, Ptuj.
Smerkolj Albin, trgovec, Ljubljana.
Smerman Josip, župan, Smartno.
Sašel Gregor, notar, Ljutomer.
Sešek Ivan, obrtnik, Medvode.
Tavčar Fran, župan, Rakek.
Turba Ignacij, župan, Moravče.
Urbas Miroslav, obrtnik, Ljubljana.
Vrek Ivan, posestnik, Globoko.
Verbič Josip, posestnik, Vrhnika.
Vrhovec Stanko, posestnik, Vrhovce.
Zehelj Anton, župan, Bočna.
Zitnik Rudolf, obrtnik, Ljubljana.

Nad tem, kako se je pod Pucelj-Kramerjevo čudodelno palico nosčilo v enem dobrem letu popolnoma iz temeljev prenoviti naš fašizem in postaviti na vodstvo povsem mlade, sveže, ali vsaj osvežene moči, se strme čudi ne le Slovenija in Jugoslavija, ampak »zaprepašča« ves svet. Na tako izredno posrečeni in uspešni akciji moramo prizadevanje od srca čestitati!

»Vrni mi moje legije!«

»Jutrovo« poročilo o skupščini JNS v Ljubljani označuje ta sestanek kot »najčistejši izraz popolne solidarnosti ter resnične bratske sloge nacionalnih vrst in hudo so se zmotili vsi oni, ki so snovali svoje politične kombinacije na osebnih diferencah« itd.

»Pohod« je na to ugotovitev »Jutra« postavil naslednjo svojo ugotovitev:

»Poznamo potek zborovanja, vemo tudi, da je treba poročila o takih sestankih oblepiti, da se prikaže čim bolj ugodna slika. V to svrhu je pač treba pisati o velikem navdušenju, o popolni enodušnosti pri volitvi novega odbora, o brezkompromisni volji nacionalnih ljudi v Sloveniji in podobno.

Mogoče bi bila v drugih okoliščinah taka izjava stvari koristna. V današnjih razmerah v naši banovini se nam pa zdi vsaj depasirana, da ne rabimo drugega izraza.

Predstavitnikom JNS bi moralo biti že vendar jasno, da ne predstavljajo niti od daleč vseh naprednih in nacionalnih elementov v Sloveniji. O moči današnje JNS je težko govoriti, ker manjka vsaka solidna podlaga za ocenitev te moči. Dve leti je minilo, odkar je JNS v dravski banovini pokazala zadnji javni nastop in s tem svojo moč. Ako so se danes po dveh letih zbrali predstavniki nekdanje JNS iz posameznih srezov, to še dolgo ne pomeni, da se mese, ki so bile nekdanje organizirane v vrstah JNS, še danes nahajajo v njej. Velika večina pristaev JNS v naši banovini se je deloma iz oportunističnih razlogov, deloma pa zaradi globokega in upravičenega razočaranja, ki ga je doživela nad svojimi voditelji, umaknila iz vrst JNS in tudi v bodoče nima niti namena niti volje dati svoje zaupanje znova stranki, ki jih je tako globoko razočarala. Ako torej danes ti gospodje kljub temu dejstvu govore o popolni solidarnosti in resnični bratski slogi nacionalnih vrst v Sloveniji, potem so v veliki zmoti in snujejo svoje politične kombinacije na nezdravi podlagi. JNS v dravski banovini ima sicer močan tisk ali široki krog čitateljev teh časopisov še davno ne predstavlja strmenih vrst JNS. Moč organizacije kot take je moč Ljotičevega ali Holčičevega pokreta, da omenimo le one politične formacije v dravski banovini, ki sline na isti ideologiji, kakor JNS in se smejo po obstoječih političnih zakonih javno udeleževati.

Da je temu tako, dokazujejo občinske volitve, ki so se v zadnjem času vršile po naši banovini in kjer JNS ni postavila niti ene izrazito svoje liste. Voditelji JNS so se prav dobro zavedali, da je firma, ki jo zastopajo, med narodom tako neprijetna in onemogočena, da bi bilo na njeni listi nemogoče zbrati glasove vseh nacionalnih volilcev. Zaradi tega so se raje poslužili raznih gospodarskih naslovov ter delali kompromise z vsemi naprednimi elementi, ki pa s tem nikakor še niso pristali na kako ožje sodelovanje z JNS. Poleg občinskih volitev pa nam je najboljši dokaz pravega stanja nedelavnosti banovinskega odbora, ki doslej ni imel nobenih večjih sestankov svojih pristaev iz razloga, ker si voditelji niso želeli slabo obiskanih sestankov.

Dejstvo je torej, da je ogromna večina nekdanjih pristaev JNS izven njenih vrst in čaka v ozadiju neopredeljena in tudi brez volje, da se ponovno opredeli. V imenu obeh jugoslovanskih nacionalistov, ki stoje izven političnih partij in tudi za bodoče nimajo namena pridružiti se tej ali oni politični partiji ter tvoriti le del mase, na katero se opirajo voditelji, kadar jim cveto nade in kadar sede v širokih foteljah, pa je zapuščena, ka-

„Pomlajena“ JNS

dar se voditeljem kaj spotakne in niso več podloženi z mehkiimi blazinami, moramo zavzeti popolnoma jasno stališče napram v uvodu citiranemu poročilu. Poznamo program JNS in priznavamo vso njegovo lepoto. Vemo pa, da je ves ta program od prvih začetkov JNS ostal na papirju in da v praksi še nikdar in nikjer ni bil izvajan. Vemo tudi, da se je nahajalo v vrstah JNS svoj čas, zlasti pa v letih 1932 in 1933, ogromno idealistov in da je uživala JNS takrat podporo vseh resničnih nacionalistov, ne le v naši banovini, marveč širom države. Vsi pogoji so bili dani, ogromno številno disciplinarnost in delavoljnega članstva, mnogo ugodnejše socialne in gospodarske prilike in predvsem — JNS je bila nova politična tvorba ter je uživala nimbus manifesta od 6. januarja 1929 in njegovega Velikega Tvorca.

Kakšni so bili uspehi? Vodstvo je obstajalo iz kopice voditeljev, od katerih je hotel biti vsak prvi. In vsak izmed teh voditeljev — izjeme so bile zelo redke — je smatral sebe za upravičenega svojevoljno razpolagati s to organizacijo in njenim članstvom. Kljub vsem pogojem za uspešno delo, ki jih je imela stranka, ona faktično ni ustvarila ničesar oz. bore malo na gospodarskem, kulturnem in političnem polju. Eden glavnih »uspehov« JNS je stanje v državi, ki ga danes imamo, kajti nobenega dvoma ni, da bi do tega ne prišlo, če bi JNS izvršila nalogo, ki ji je bila dana in bi jo tudi lahko izvedla, če bi njeno vodstvo bilo sposobno in bi se bilo zavedalo svoje odgovornosti.

Lepo je pregrinjati plašč pozabljenja preko prošlosti posebno za one, ki bi pod ta plašč hoteli skriti lastno prošlost in se pokazati brezmažne novorojenčke. Mi pa ne verujemo zaradi tega v možnost, da bi ljudje, ki so že tolikokrat in tako jasno pokazali svojo popolno nesposobnost, mogli v tej kratki dobi svojega bivanja v zatišju postati sposobni in mogli z uspehom reševati probleme, ki tlačijo našo zemljo. Lepo je tudi, če se govori in piše danes o ogromni poštenosti tega vodstva, ki se je »prostovoljno umaknilo« le zato, da bi se ta čas živjele druge možnosti urejevanja naših notranjih prilik. Ta prostovoljni umik je bil vse preveč podoben brezglavemu begu voditeljev v zatišje. Takrat se je na najbolj tragičen način pokazalo, da je imela JNS pač obilico voditeljev, da pa ni imela nobenega vodstva. Brez poguma in brez elana je to vodstvo stalo ob strani in prepuščalo samemu sebi ono dobro članstvo, ki je trpelo na terenu in nosilo na svojih kožah posledice poraza svojih voditeljev.

Teh dejstev ne more pokriti nobeden še tako širok plašč pozabljenja. To so dejstva, ki bodo ogromno večino onih, ki so se sami izločili iz vrst JNS — a to ne iz oportunističnih razlogov — tudi v bodoče zadržala izven njenih vrst. Kje na svetu je vojska, ki bi še kdaj sledila generalom, ki so jo privedli po svoji lastni nesposobnosti do najtežjega poraza in jo razbito in razpeteno zapustili, da so lahko počivali v svojih udobnih domovih. Ko so se spočili, pa se hočejo isti vojski postaviti zopet na čelo ter jo voditi v mnogo težjem terenu in proti mnogo jačjemu nasprotniku v boji. Take vojske ni, je nikjer ni bilo in nikdar ne bo in bi bilo zato boljše, da bivši in sedanje politični generali ne računajo na njo« itd. Nad tem, kar se tu bere in sliši, se je pa res, kakor »Jutro« rado pravi — zamisliti. Pa na vseno škodo, če nekih častitljivih naprednikov v Sloveniji ne ostane vsaj za par aviobusov!

TEL. 22-21 KINO UNION TEL. 22-21

Poslednjič ob 16, 19.15 in 21.15 uri.

prekranjalec vefilim

REGINA

Luce Ulrich
Adolf Wohlbrück

Oh, ta mladost!

Ob priliki, ko je pomlajevalni proces našega fašizma bil že dovršeno dejstvo, je Pohod, glasilo naših najbolj razboritih fašistov, objavil naslednji javen poziv:

»Dragi rojak! Ker snujem nacionalno fronto v dravski banovini in imam zaenkrat v žepu pooblastila samo od 18 organizacij, Vas nujno pozivam, da snujete nove organizacije. Število članov je stranskega pomena. Po mojih statističnih podatkih 5 ljudi, da stvorijo odbor in je organizacija gotova. Poleg tega je lahko vsak od teh 5 ljudi odbornik še v 5 drugih mojih organizacijah. Hitite, da ne zamudimo, vlek te piska. Pripravite »Kolorat«, »Strajzelnu«, na željo pa tudi drugie«.

To tako zveni, kakor da bi mladina ne imela dovolj globokega spoštovanja pred »napornim delom«, s katerim se preraja, presnavlja in prekvaja vodilna generacija. Kramerja in Pucija je to tako mudilo med mladino, sedaj pa tok sprejmi! To je očitna zafakcija na zbiranje naprednih elementov — in povrhu še v tako malo spoštljivem tonu. Vzgoje manjka.

Predsedstvo TOI razpuščeno komisar: dr. Logar

Belgrad, 2. junija. b. Minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanič je s svojim odlokom razrešil nadaljnje delovnosti vse članse predsedstva in vse svetnike Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Z istim odlokom je minister dr. Vrbanič postavil za komisarja te zbornice dr. Franca Logarja, inspektorja pri kr. banki upravi dravske banovine.

Obsodba Viljema Kramarja

Razprava je pred malim kazenskim senatom trajala vse od 16. do 22. ure. Po govorih drž. tožilca in branilca in po kratkem posvetovalnem je senatni predsednik g. Brelih objavil med splošno tišino sodbo, s katero je bil puškarji pomočnik obsojen zaradi dvojnega poskusa umora na 2 leti in 6 mesecev robove, v izpubo častnih državljanov pravic za 2 leti. Zasebnemu udeležcu Stanku Pančurju ima plačati za bolečine 10.000 Din, glede ostalih odškodninskih zahtevkov se Pančur zavrača na civilnopravno pot. Proces je bil ob 21 končan. Državni tožilec je prijavil revizijo in priziv.

Nagrajeni slovenski orožniki

Belgrad, 2. junija. m. Ob priliki proslave orožniškega poveljstva so prejeli večje denarne nagrade za vestno službovanje sledeči slovenski orožniki: naredniki Franc Bizjak, Franc Jelen, Velimir Meden; podnarednik Janez Zeliko, narednik Franc Malenšek, narednik Josip Segola, narednik Franc Cizelj, titularni narednik Feliks Belejec, kaplar Jurij Rus, podnarednik Josip Toplak, narednik Franc Beltram, narednik Franc Maklenšek in narednik Anton Bregant. Nagrado Cevljarske zadruge iz Zirov za uspešno izvrševanje službe pa je dobil titularni narednik Vid Ambrožič.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Premiera lepega filma, ki ga igrajo baš te dni na Dunaju z ogromnim uspehom

Mladi zdravnik (Ranjeno srce)

Danes premiera ob 16, 19.15 in 21.15 uri

Nova vojna ...

Japonci zasedajo severni Kitaj

London, 2. junija.

Konflikt zaradi Abesinije še ni poravnani in rešitev še ni popolnoma negotova, ko je na vidiku nova vojna, in sicer v severnem Kitaju. Kakor znano, Japonska pošilja zadnji čas v severni Kitaj preko pristanišča Tjencina po morju pa preko železnice iz Mukdena v Peking stalno nova ojačenja. To je seveda hudo razburilo kitajsko nacionalno vlado, radi česar so začele kitajske oblasti v severnih provincah odpor proti Japonski. Župan v Tjencinu je izjavil, da se ne bo pokoril poveljniku japonske posadke. Tudi v Pekingju se javlja odpor kitajskega guvernerja, z katerim stoji Velika Britanija, ki se boji japonske aneksije severnega Kitaja. Kitajski študenti so začeli protestni štrajk.

V soboto se je zgodil atentat na železniški most med Tjencinom in Tankujem, baš ko je preko mosta vozil japonski vojni transport. V Tokiu so seveda ogorčeni, Kitajci pa pravijo, da so Japonci sami atentat aranžirali, točno tako, kakor se je to zgodilo septembra meseca 1932, ko je japonska armada podelen železniški atentat blizu Mukdena vzela za povod, da je zasedla vso Mandžurijo.

Po zlomu Abesinije

Četniški napad na Desje

Daibuti, 2. junija. AA. (DNB.) Po tukajšnjih vesteh je bivši guverner pokrajine Volo ras Kebeda napadel 24. maja nepričakovano Desje. Trde dalje, da so Abesinci pri ti priliki uničili v Desiju tri bombarderje. Razen tega poročajo, da so v Adis Abebo poslali večje italijanske oddelke iz Hararja in Direlave in da utrjujejo Italijani abesinsko prestolnico na več krajev.

Adis Abeba, 2. junija. AA. (DNB.) Za guvernerja severozapadne Abesinije, ki obsega kraje okrog jezera Tane in pokrajine Gondar, Dodžam in Begemedel, je imenovan general Pirzio Biroli, ki je doslej poveljeval domačinskemu armadnemu zboru.

Kronanje Viktorja Emanuela za abesinskega cesarja

Rim, 2. junija. b. Tu se z vso naglico vodijo priprave za skorajšnje kronanje italijanskega kralja za abesinskega cesarja. Te priprave se bodo še

nenormalno razkrajanje in Zapeka, prhnjenje v črevih preneha po uporabi naravne

Franz-Josefove grenke vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 15485, 25. V. 35.

pospešile po prihodu maršala Badoglija v Italijo. V italijanskih diplomatskih krogih trdijo, da se priprave za kronanje vodijo zato tako hitro, da bo tudi tukaj postavila svet pred gotovo dejstvo v najkrajšem času in končnoveljavno udarila pečat na osvobodeno Abesinijo, ki bo postala samo še italijanska kolonija s kronanjem italijanskega kralja za abesinskega cesarja. V Rimu mislijo, da potem ne bo nobenega govora več o kakih pravicah neguša na abesinski prestol. Maršal Badoglio nosi krono, ki jo je vzel v nekem abesinskem samostanu. Ta krona je igrala v znani carinski aferi v Port Saidu, ko so jo britanski carinski uradniki našli v Badoglijevi prtljaji, veliko vlogo, ker je bilo treba zanj plačati visoko carino. S to krono bi moral biti kronan italijanski kralj za abesinskega cesarja. V svečanostih kronanja bo igral seveda najvažnejšo vlogo abesinski podkralj, maršal Badoglio, ki je premagal Neguša.

Socialist Vandervelde

sestavlja novo belgijsko vlado

Bruxelles, 2. junija. c. Kralj Leopold je dopolnje sprejel voditelja socialistične stranke Vandervelde. Toda Vandervelde še ni dobil mandata za sestavo vlade, ampak samo nalogo, da naj se informira, če se lahko sestavi vlada ljudske unije s sodelovanjem vseh treh najmočnejših strank. Ko se bo informiral, mora kralju poročati o uspehu svojih razgovorov in šele tedaj bo kralj podal mandat za sestavo vlade osebnosti iz socialistične stranke. Ob 14 popoldne je Vandervelde sklical odbor stranke, da se s svojo stranko porazgovori o položaju.

Stavke po vsej Franciji pred prihodom Blumove vlade

Pariz, 2. junija. c. Stavkovno gibanje se je v Franciji zopet začelo širiti in ni upati, da bi se pogajanja med delavci in podjetniki kaj kmalu mogla zaključiti, ker so najbrž na delu sile, ki presegajo delokrog obeh teh najbolj prizadetih činiteljev v stavki. V soboto in nedeljo se je položaj že mnogo zboljšal in delovni minister Fressard je že mogel objaviti izjavo, da bodo do četrta najbrž podpisane vse kolektivne pogodbe. V nedeljo se je zato delavstvo ponekod že začelo vračati na delo. Danes pa se je položaj v vseh tovarnah poslabšal. Okoli Pariza zopet počiva delo v največjih letalskih in avtomobilskih tovarnah. Posebno v tovarnah Hispano-Suizza, Dewoitine se je položaj poslabšal.

Stavka pa se širi tudi na druge tovarne in na druge vrste industrije. V Parizu grozijo stopiti v stavko tudi živilski delavci, kar bi lahko postalo za Pariz katastrofalno. V departementu Seine groze s stavko tudi poljedelski delavci.

Dunajski vremenski napoved. Pretežno jasno, poneči zelo hladno, čez dan naglo narastanje toplote.

sciplino vsem našim strankarskim prijateljem po vsej široki Jugoslaviji. Prosim vas, da vsem našim prijateljem, in če želite in hočete, tudi vsem našim političnim sovražnikom poveste, da hoče biti naša stranka prva, kadar gre za dobrobit našega kmeta (burno odobravanje). Istočasno vas prosim, da jim poveste, da hoče naša stranka biti prva, kadar gre za dobrobit malega človeka, obrtnika in trgovca. Mi hočemo biti prvi, naša stranka hoče biti prva, kadar gre za pravice in dobrobit delavstva. Prvi hočemo biti pri vzgoji in nacionalnem povzdigu naše mladine, hočemo biti prvi na vseh poljih, povsod prvi v službi za kralja in domovino (dolgotrajno in burno odobravanje). Zaradi tega vas prosim, da naš kongres zaključimo s temi besedami: »Živijo kralj Peter II.« (Vsi kongresisti so se dvignili s svojih sedežev ter dolgo časa vzklkali mlademu kralju.) »Živijo Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavel« (Manifestacija se nadaljuje.) »Živijo celo kraljevsko namestništvo« (Dolgotrajne ovacije.) »Živijo Jugoslavija« (Živijo vzklkali se pojavljajo neprestano v dvorani.) »Živela JRJ« (burnim in dolgotrajnim vzklkanjem je bil prvi kongres JRJ zaključen ter so zbrani delegati začeli počasi zapuščati kongresno dvorano. Večina udeležencev kongresa JRJ je popoldne odpotovala na Oplenac ter se tam poklonila manom pokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

III. Vsedržavni gostilničarski kongres v Ljubljani

Jutri bodo imeli gostilničarji iz vse Jugoslavije kongres v Ljubljani. Obseg kongresa je zelo obširen in tudi za široko javnost zelo važen. Tudi naše široko občinstvo se dobro zaveda, kakšnega pomena je gostilničarstvo, in sploh vsa gostilničarska obrt, bodisi hoteli, bodisi restavracije ali prenočišča — pa do zadnjega skrajnega lokala, za naše obče narodno gospodarstvo. Povsem napakno je mnenje, da je gostilničarska obrt narodnemu blagostanju škodljiva, ker je prav nasprotno res: visoko razvita gostilničarska obrt v Švici je dvignila to državo do izrednega blagostanja in tudi pri nas moramo skrbeti, da bo naša gostilničarska obrt prišla na enako stopnjo in naš narod do enakega blagostanja. Slovenija je jugoslovanska Švica in kdo bolj pospešuje turizem v naši deželi kakor gostilničarska obrt. Saj vidimo, kako visoko se je gospodarsko dvignila Gorenjska samo s pomočjo svoje dokaj dobro izvedene gostilničarske obrti in kako težko se v turističnem prometu razvira Dolenjska, prav zato, ker ima to obrt razmeroma šibko razvito.

Gostilničarska obrt ne odjema narodnemu go-

spodarstvu virov dohodkov in blagostanja, ker ostaja v rokah gostilničarjev sorazmerno le majhen odstotek inkasa. Pač pa zato v velikem razmerju pospešuje konzum poljedelskih pridelkov, bodisi vina, bodisi zelenjave, mesa ter tudi zasluzek nešteti, ki bi drugače ostali brez dela in jela. Gostilničarski kongres se je prav za prav že začel, namreč z otvoritvijo sijajne gostilničarske razstave na velesejmu. Gostilničarska razstava, ki smo jo že v poročilu o otvoritvi omenjali ter povdarili dvojce izmed najlepših oddelkov na tej razstavi, namreč oddelek Zveze za tujski promet in pa oddelek Okrožnega urada, nam nazorno kaže, da se slovenski hotelirji, kavarnerji in gostilničarji resno trudijo spraviti svojo obrt na čim bolj ugledno višino.

Drevi, na predvečer kongresa, bo pozdravni večer, v četrtek pa se kongres oficijelno prične.

Zavedamo se velike važnosti gostilničarstva in vseh sorodnih obrti ter na tem mestu toplo pozdravljamo vse udeležence gostilničarskega stanu, ki se zbirajo na svoj kongres v Ljubljani.

Sevnica ima velenjsko elektriko

Sevnica, 2. junija 1936.

Na binkošno soboto popoldne je bila priključena na omrežje Kranjskih deželnih elektrarn, ki so banovinsko podjetje, Sevnica. Ta trg je dosedaj dobival za luč električno energijo iz neke zasebne elektrarne, toda razsvetljava je bila zelo slaba ter je ob gotovih urah odpovedala. Nad pridobitvijo se Sevnici zelo veseli, ker jim nova elektrika nudi vsestransko možnost napredka. Poleg izboljšanja svetlobnih razmer bodo v bodoče možni tudi priključki radijskih aparatov, možno pa je tudi, da se bo razvila obrt v še večji meri, ker bodo mogli obrtniki montirati električne motorje. Do jeseni bo daljnovod napredoval od Radeč in Sevnice do Krškega, tako da bo tudi mesto Krško priključeno na banovinsko elektriko.

Po Zasavju hodijo neki agentje, ki prigravljajo ljudem, naj ne priključijo svojih hiš in podjetij na banovinsko elektriko, češ, da imajo samo za seboj kapitalno močno podjetje, ki je bolj solidno. Povdarjamo, da je banovinska elektrarna v domačih rokah, ki nudi povsod, v vseh krajih električni tok po enakih cenah, medtem, ko tuja podjetja, zgrajena s tujim kapitalom, v nekaterih krajih res nudijo tok po primerni ceni, zato pa prodajajo tok po neprimerno visokih cenah, tudi po 8 Din za kw uro — kjer nimajo konkurence banovine. Banovina sama pa je najmanj tako zanesljiva, kakor vsako še tako močno tuje podjetje.

Stavka stavbinskih delavcev

Ljubljana, 2. junija.

Kakor je poročal včerajšnji »Ponedeljski Slovenec«, je stavbinsko delavstvo na svojem shodu na binkošni ponedeljek sklenilo, da stopi v vsej Ljubljani in v okolici v popolno stavko, dokler stavbeniki ne ugodijo njihovim zahtevam po zboljšanju mezd. Posredovanje banovine ni zaleglo, ker sta obe stranki v prvem trenutku meznega spora nepopustljivi.

Danes je bilo ustavljeno na vseh pomembnih stavbah v Ljubljani sleherni stavbeni in težaško delo. V stavko so vstopili vsi: izučeni zidarji, težaki, pomožni delavci, tuji bosanski in dalmatinski delavci. Delo počiva tako na visokih stavbah, pa tudi na Ljubljani. Ne stavkajo pa težaki pri tramvaju, mestni in banovinski delavci, ki imajo mezdno razmerje urejeno. Povprečno računano,

stavka v mestu samem kakšnih 1500 delavcev, v okolici pa kakšnih 1000. Pred začetimi stavbami so postavljene stavkovne straže. Red in mir nista bila danes nikjer prekršena.

Na novih stavbah občinstvo sicer opazi sem in tja kakšnega delavca, ki dela, toda to so obrtniki, oziroma njihovi pomočniki, ki izvršujejo obrtniška dela in ki ne stavkajo.

Stavkovni val se širi tudi na deželo. Tako je pričelo stavkati danes 35 delavcev in zidarjev, ki grade predilnico v Škofji Loki. Tudi iz drugih krajev poročajo, da se stavbinsko delavstvo pripravlja na široko akcijo za temeljito zboljšanje svojih meznih razmer. Kako se bo ta akcija zaključila, je težko prerokovati vnaprej.

Ban boter sinu slovenskega rudarja v Franciji

Gospod ban dr. Marko Natlačen je na binkošno nedeljo osebno vezal birmo Senu Francu, sinu slovenskega rudarja v Aumetzu v Franciji, kakor je nedeljski Slovenec obširno poročal. S to gesto je g. ban pokazal vso svojo veliko ljubezen do slovenskih izseljencev. Razume se, da je bil srečni birmanec predmet splošnega občudovanja, zlasti med mladino Salezijskega mladinskega doma na Kodeljevem, kjer se s tovarišem Radičem pripravljajo za bodoče delovanje med slovenskimi izseljenci v Franciji. Slika kaže visokega botra z birmancem ob prihodu v stolnico.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutro na prazen želodec kozarec naravne »Franz Josefov grenčice«.

Odlikovani slovenski orožniki

Na binkošno nedeljo so imeli orožniki svojo slavo. Na orožniškem poveljstvu v Ljubljani se je zbralo več častnikov in orožnikov. Poveljnik g. polkovnik Tartaglia je ob tej priliki imel lep govor, nakar je pripel odlikovanja več častnikom in orožnikom. Od slovenskih orožnikov so bili odlikovani: z zlato svetinjo za vestno službovanje: Skok Franc, orožniški narednik v Domžalah, Sušnik Jožef, orožniški narednik v Vevčah in Lah Avgust, orož. narednik na Brezovici pri Ljubljani. Srebrno svetinjo za vestno službovanje so dobili: narednik-a-vodnika Zvoč Ivan in Sojer Matevž, naredniki: Valenčič Leopold, Jarc Franc, Gande Franc, Ciglar Ivan, Gostič Rudolf, Rožman Josip, Rebernik Koloman, Bahar Ivan, Sabjak Josip, Kovačič Janez, Pangertič Josip, Pšenčnik Franc, Zagar Josip, Trajnik Gasper, Suligaj Stanko, Vrtačič Ivan, Cerbašek Josip in Kremžar Franc, kaplarja Jožef Tome in Koprivnik Leopold. Odlikovancem iskreno čestitamo!

„CLIO“ šumeča limonada v tabletah

po 1.—Din ali 50 par je izvrstna brezalkoholna osvežujoča pijača za mlado in staro.

Obiščite

paviljon „CLIO“ začetkom velesejma - levo!

Slovenski javnosti!

Znana je revščina slovenskega študenta. Prejšnje generacije slovenskih študentov so stradale po tujih univerzah. Sedaj imamo v svoji državi svojo univerzo, vendar so se gnotne razmere tako poslabšale, da velika večina naših najboljših kmečkih študentov, ki so najrevnejši, prezeba vso zimo v nezakurjenih podstrešnih mansardah, ali pa v vlažnih kletnih prostorih, kjer telesno z dneva v dan hira, izgublja veselje za delo in življenje ter z grenkim nezaupanjem gleda na vso družbo, ki ji ne nudi možnosti dostojnega življenja.

Slovenski študentje ne moremo več trpeti in gledati te bede, ki ne uprpašča samo nas, ampak ogroža s svojimi posledicami ves slovenski narod, zato smo začeli akcijo za postavitev novega, velikega akademškega doma, v katerem bi dobilo zatočišče 150—200 študentov. Stal bi v neposredni bližini univerze in budoče univerzitetne knjižnice.

Dom bo nosil ime velikega Slovenca, nadškofa dr. A. B. Jegliča, ki je vse svoje življenje posvetil delu za svoj narod, kateremu je zidal tudi prvo slovensko gimnazijo. Prevzvišeni gospod nadškof je blagovolil sprejeti pokroviteljstvo nad akcijo za postavitev novega akademškega doma.

Dom bo nudil študentom cenenca, preprosta in zdrava stanovanja in jim bo tako v veliki meri ublažil socialno bedo. Neprecenljivo vrednost bo dom imel tudi v verskem in vzgojnem oziru.

Dobro se zavedamo, kako težko je danes dobiti sredstev za tako veliko delo, vendar pa bomo vztrajali, ker nam daje poguma zavest, da je slovensko ljudstvo vedno imelo razumevanje za potrebe svojega študenta.

Obrabamo se zato na vse Slovence, da nas moralno in materialno podpro. Apeliramo na javno oblast, da nam pomaga. Obrabamo se predvsem na tiste, ki so imoviti in na tiste, ki jih je današnja socialna etika v manjši meri prizadela. Vedite, da ima lastnina socialne dolžnosti! Obrabamo se pa tudi na ona blaga slovenska srca, ki so pripravljena pritrjati si nekaj od svojih potreb in nam nakloniti skromno darilce. Z veliko hvalžnostjo jih bomo sprejeli.

Zavedajte se, da smo že dovolj mladih študentov prekalu pokopali, ker niso imeli v svojih najtežjih dneh možnosti za eksistenco. Mnogo naših tovarišev še danes hira, ker so si v mrzlih in vlažnih stanovanjih nakopali kal bolezni.

Zadnji čas je, da damo svoji visokošolski mladini, v katere rokah je naša narodna bodočnost, možnosti življenja v razmerah, iz katerih bo zrastle v zdrave, delavne slovenske ljudi, ki bodo seme in moč našega naroda.

Priljubljeni odbor za »Jegličev akademski dom«.

Strah pred staranjem...

Že v časih polnih sreče se pojavlja kot senca strah pred preanim staranjem. Vprašate se: kaj se temu res ni moči izogniti?

Kdor začne pravočasno s pravilno nego, si bo ohranil vedno čisto in brezhibno polt. Elida krema IDEAL, ta suha dnevna krema, pomaga kot nobena druga. Radi vsebine hamamelisa poživlja in obnavlja kožo, odstranjuje male gubice in nečistoto polti. Koža ostane mlada — ostane lep!

ELIDA
KREMA
IDEAL

Streli v ženski bolnišnici

Ljubljana, 2. junija.

Pred kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je danes ob 16 pričela glavna razprava proti 25-letnemu puškarskemu pomočniku Viljemu Kramarju, rojenemu v Ljubljani, pristojnemu v Pijavo gorico. Senatu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Brelj.

Državni tožilec je obtožil Kramarja zločinstva poskušene umora v smislu čl. 167 točka 1. kaz. zak. »Ozadje obtožbi tvori tragičen dogodek, ki se je 1. aprila letos odigral v nekaj minutah v ženski bolnišnici. Kramar je tam obiskal svojo prijateljico, oženjeno Marijo Pančurjevo, ženo trgovskega potnika. Tja je prišel pozneje tudi mož Stanko Pančur. Poprej je sobolnica Amalija Koroščevo Pančurjevi očitala: »Ni lepo, da imaš tudi ljubčka, ko imaš vendar moža in 3 otroke.« Te besede je Pančurjeva povedala Viljemu Kramarju, ki se je silno razburil. Potegnil je iz žepa samokres in iz njega oddal strel proti glavi Amalije Koroščeve. Srečno naključje je hotelo, da je strel Koroščevo le posmodil lase in jo lahko rani v glavo. Nato pa je Kramar oddal kar 5 strelav v besnem razburjenju proti Stanku Pančurju. Dva strela sta bila zgrešena, 3 strela pa so zadeli Pančurja, eden v hrbtenico, ki je bila zgrešena, 3 strela pa so zadeli Pančurja, eden v hrbtenico, ki je pokvaril mozeg tako, da je leva noga za vedno ohromela, desna pa se le malo giblje. Drugi strel ga je zadela v desni bok, tretji pa v levo stegno.

Obtožnica povdarja, da je te strele naklepoma oddal proti Pančurju, da je imel namen Pančurja usmrtiti, a je ostalo le pri poskusu. Koroščevo je nameraval v hipni razburjenosti usmrtiti, ker so ga od nje izrečene žalitve silno razburili.

V preiskavi je obtoženec kratko vse priznal. Zagovarjal se je, da je obe dejanji izvršil v hipni razburjenosti, ni imel nikakr namena usmrtiti niti Pančurja, niti Koroščeve. Obtožnica smatra, da je ta zagovor neumesten, ker je poprej večkrat govoril, da se bo nad Pančurjem maščeval, če ne bo lepo ravnal s svojo ženo. Govoril je tudi, da je smrten sovražnik Pančurjev. Tudi glede dejanja Koroščevo priznava obtoženec, da je bil silno razburjen, omenil pa je cinično: »Ni možko da bi strel proti Koroščevo obžaloval.«

Sledil je zagovor obtoženca, ki je glasno in mirno odgovarjal na vsa predsednikova vprašanja. Ne čuti se krivega. Prizna, da je streljal v bolnišnici na Koroščevo in Stanko Pančurja. Prav obširno je opisal družinske razmere pri Pančurjevih kakor tudi svoje prijateljske odnose do

Pančurjeve, ki jo je spoznal, že ko je bil star 17 let. Naslikal je značaj Pančurja, s katerim sta si bila od nedavna dobra prijatelja. Pančur ni skrbel za družino in je morala žena mnogo prestati od njega. Nekoč je hotel ženo prodati nekemu 70 letnemu pohotnežu za liter vina. Žena je takrat oba naglala. Nekoč je Pančur poveril 12.000 Din in denar v Dalmaciji zapravil za ženskami. Ni imel nikakega posebnega namena Pančurja ustreliti. V bolnišnici je bil zelo razburjen. Kar zavrelo je v njem. Potegnil je revolver in začel streljati. »Nič nisem mislil«, je obtoženec nadaljeval, »ne vem, kaj se je z menoj godilo.« Predsednik: »Veste, da ste streljali?« »Sigurno, ker je počilo.« Iz bolnišnice je po strelah pobegnil proti pokopališču pri Sv. Križu, tam je pregledal samokres. Od 8 nabojev je našel notri še 2. Od Sv. Križa jo je mahnil tja proti Vevčam in drugi dan na Vič. Dne 3. aprila proti polnoči se je javil jetniški.

Med zaslišanjem je prišlo obtožencu slabo. Poleg sodnega zdravnika-izvedenca dr. Suherja so bile zaslišane še 3 priče. Amalija Korošec je naglo pripovedovala, kako so se dogodki razvijali v bolnišnici. Priča je priznala, da je Mariji Pančurjevi poprej pripomnila, da ni lepo, ko ima »festa fant« in je mali 3 otrok, je predsednik svedeno pristavil: »Zaradi teh nepremišljenih besedi se je zgodila taka nesreča! Ali je bilo tega treba.« Priča je omenila da je bil obtoženec zelo razburjen.

(Ob času poročila razprava še traja.)

Znamka

elegantnih, kakovostnih in času primernih oblek. Presenetljiva je naša nova kolekcija Jankerjev in letnih kaša hlač

TIVAR OBLEKE

O nesreči v Kamniških planinah

Ponedeljsko časopisje je o nesreči v Kamniških planinah, pri kateri se je smrtno ponesrečil dijak montanistike v Ljubljani Bojan Lovša, stanujoč pri svojem očetu na Poti na Rakovo jelšo, nekoliko netočno poročalo. Resnica je naslednja: V nedeljo okoli 3 popoldne je neki zagrebški turist opazil, kako je nekdo padel raz Kalško goro. Obvestil je oskrbnika v bližnji koči, nakar so odšli oskrbnik ter vsi planinci, ki so bili v koči, na kraj pod Kokrškim sedlom, ki ga je približno označil zagrebški turist. Z vrha Kokrškega sedla so opazili rdečo liso na snežišču. V tej rdeči lisi so spoznali, kje bi bil kraj nesreče. Ko so prišli na snežišče, so našli truplo pokojnega Lovše v razpoki med snegom in skaljo. Glava je bila zelo razbita oziroma stisnjena. Truplo so pustili na kraju nesreče, ga zavili in ga položili v ležečo položaj. Oskrbnik kože je nato takoj poslal poročilo reševalni ekspediciji v Kamnik. Šele nato so planinci zvedeli, da se nahaja pokojnikov tovariš v steni, niso pa vedeli, kdo bi bil, ker ni imel pokojnik pri sebi nobene legitimacije. Planinci so se v koči dobro opremili in odšli reševat. Megla se je lase malo dvignila in šele tedaj so opazili oslabelega ponesrečenca, ki je visel na skali kakih 150 m nad snežiščem. Po težavnem plezanju je spravil ponesrečenca z vrhova stene Maks Jamnik. Ponesrečenca Pleterški je bil zelo premražen, duševno pa drugače svež. V ponedeljek ob

6 jutroja so se reševalci vrnili vsi premraženi v koč.

Se ena planinska nesreča

Poleg nesreče v Kamniških planinah se je pripetila v nedeljo popoldne še ena nesreča v Karavankah. Na stol sta bila namenjena neki mladi Celovčan in pa 25letna Micka Kebitzeva iz St. Vida na Koroškem. Ko sta šla čez plazovit teren, je Kebitzevi spodrsnilo ter je odletela kakih 30 m daleč čez strmo snežišče ter je priletela med skale, kjer je vsa potolčena obležala. Dobila je hude poškodbe po vsem telesu, desno nogo pa si je kar dvakrat zlomila. Spremljevalec je stekel po pomoč v Prešernovo koč na Stolu. Planinci so odšli ponesrečenki na pomoč ter jo prenesli v koč. Pri prenašanju in reševanju ponesrečenke so se posebno odlikovali planinci g. Tone Dolenc, Mirko Rejc in Lojze Furlan. V koči je bil slučajno zagrebški zdravnik dr. Vladimir Grušič, ki je ponesrečenki nudil prvo pomoč. Na Stolu je divjala od nedelje na ponedeljek silna nevihta in snežni zameti tako, da ni bilo možno spraviti ponesrečenke v dolino. V ponedeljek popoldne pa je prišla do koč reševalna ekspedicija jesenjskih skalešev z Jožetom Čopom na čelu. Gazili so snež skoraj meter visoko. Ob silnih naporih so reševalci naložili Kebitzevo na nosilnico ter jo spravili v dolino, od koder se je takoj nato odpeljala v Avstrijo. Nesreča se je pripetila še neki drugi turistki, ki si je pri padcu izpahnila roko in ki ji je tudi nudil prvo pomoč dr. Grušič.

Drobne novice

Dne 7. junija v Mengšu slovenski tabor

Slovenski tabor v spomin majniške deklaracije in v spomin proslave 60. letnice našega dr. Korošca bo v Mengšu prihodnje nedelje, dne 7. junija. Začetek ob 9.30 sveto mašo, nato sprejeto udeležencev po trgu Mengeš na zborovalni prostor, kjer nastopijo govorniki. Vlada se tega tabora udeleži.

Koledar

Sreda, 3. junija: (kvartna sreda). Klotilda, kraljica; Pavla, devica.

Novi grobovi

† Marta Dolejš, učiteljica Glasbene Matice v Ljubljani je umrla v petek, 29. maja, na domu pri starših v Talu pri Gradcu, v starosti 46 let. Ta vest bo brez dvoma pretresla številne njene učence, učenke in prijatelje, saj je bila kot vzorna in vestna učiteljica klavirja izredno priljubljena. Še bolj jo bodo poštovali reveži, zakaj, njena dobrota je bila res tiša »ko levica ne ve, kaj daje desnica«. — Pokopnila je bila po rodu Čehinja, a nihče ji ni tega opazil, saj je govorila slovenščino tako gladko, kot da bi bila rojena Slovenka. — Bog ji dai večno luč! — Želim jo v kličemo tej dobri duši v spomin. Hudo je, ko odhajajo za vedno od nas taki ljudje, ki jih je dandanes manj in manj, a ki smo jih tako zelo potrebni!

Vi boste v praznikih fotografirali.

Razvili in kopirali

Vam bodo pa v

Špecialni foto-trgovini

JOŠKO ŠMUC

Šelenburgova ulica 6

S pošto poslano filme razvijemo, kopiramo in odpošljemo še isti dan. — Nakazilo po položnici.

Osebnosti

— Ministrski odposlanci na zasebnih meščanskih šolah. Včerajšnji »Ponedeljski Slovenec« je objavil imena ministrskih odposlancev za zaključne izpite na meščanskih šolah v Sloveniji. K temu dodatno poročamo še naslednja imena ministrskih odposlancev na zasebnih meščanskih šolah: pri šolskih sestrah v Kočevju Anton Fakin, upravitelj meščanske šole v Ljubljani; v Lichtenurnu v Ljubljani dr. Josip Smajdek, profesor v Ljubljani; pri uršulinkah v Ljubljani Josip Osana, profesor v Ljubljani; pri šolskih sestrah v Smihelu pri Novem mestu Anton Gaspari, šolski upravitelj meščanske šole na Rakeku.

— Iz policijske službe. Vinko Danilo, upravno-pisarniški uradnik pri upravi policije v Ljubljani, je premeščen h komisariatu železniške in obmejne policije v Mariboru. — Franc Klemenčič, policijski agent pri upravi policije v Ljubljani, je premeščen h kopalniškemu policijskemu komisariatu na Bledu.

— Odvečniški izpit je opravil v petek, dne 29. maja gospod dr. Miron Bleiweis. Cestitamo! — Poroka. Na binkošno soboto sta se poročila v Laškem g. Slavko Berger iz Ljubljane in gđe. Bronislava Derganova hčerka uglednega trgovca iz Laškega. Mlademu paru vso srečo!

Svoji k svojim!

Za pranje perila uporabljajte vedno le res domače izdelke! To je

PERION

pralni prašek — naš slovenski izdelek.

— Repenjska kmet.-gospodinska šola traja 6 mesecev in sicer od 1. okt. do 1. aprila prihodnjega leta. Sprejemajo se dekleta, ki so dopolnili 17 let ter so zdrave in ukaželjne. Šola jim nudi za kmet.-gospodinsko najpotrebnejše znanja v praktičnem in teoretičnem pogledu. Zavod sprejme vsako leto tudi nekaj deklet v šolo brezplačno, tako da potem z delom pri gospodarstvu odslužujejo. Le te morajo dopolniti 20 let, prednost imajo Gorenjke. Mesečna oskrbina je nizka. Natančnejša navodila daje vodstvo kmet.-gosp. šole Repnje, p. Vodice nad Ljubljano. Zavod ima tudi internat za učenke osnovne šole od 1. do 6. razreda. Otroci imajo zdravo, tečno in zadostno hrano, mnogo gibanja v prosti naravi na svežem, gozdnem zraku. Lahko se uče tudi nemškega jezika in glasbe proti malemu doplačilu. Mesečna oskrbina 300 Din ali po dogovoru.

Če bolujete

na želodcu ali črevesih

poslužite se preizkušenega naravnega zdravila, Rogške mineralne vode »STYRIA« vrelca. — Vprašajte Vašega zdravnika!

Reg. pod br. 3369/36

— Preizkušanje živcev na železnici. Do polurnem čakanju pred blaginjo na žel. postaji Zidani most sem se moral odpraviti brez voznega listka. Pred menoj je bilo kvečjemu dvajset polnikov. Kljub temu, da je bilo slišati med čakajočimi vzdih: »oh«, »oj« in opazke: »kaj vendar dela« ter »signal je že tu«, sem obdvovalno potrpežljivost in hvalevredno discipliniranost naših ljudi. Ko je pripeljal prvotni vlak nekaj minut pred četrto popoldne na postajo, sem se podal k vlakcu in opozoril sprevodnika, da mi ni uspelo dobiti voznega listka kljub polurnemu čakanju nani. V vlakcu sem moral plačati istemu sprevodniku tako zvani pribitek v znesku 10 Din. Vsak komentar se mi zdi odveč. Vsičuje pa se mi vprašanje, kaj si mora misliti tujec o našem poslovanju na železnici prometalet križišču in kako si bo tolmačil »globo« ki jo je moral plačati zato, da je pol ure prestopel z noge na nogo in dobival od nestrpnih sotrpinov med tem časom »pufarje« od spredaj in zadaj. Pa povejte, če ni ta prižoba na mestu.

— Sarajevo dobi nov kolodvor. Zagrebška arhitektura inž. Haberle in inž. Bauer sta izdelala načrt za zgradbo novega kolodvora v Sarajevu. Ta načrt je izmed 54 na prvem mestu. Novi sarajevski kolodvor bo v vsakem oziru moderen in dovolj prostoren. Kakor poročajo hrvatski listi, so krediti za zgradbo že zagotovljeni in se bo z delom začelo v najkrajšem času, ker sedanji kolodvor ne obvlada več polniškega prometa, ki iz dneva v dan zelo narašča. Stroški za novi kolodvor so proračunani na deseti milijonov dinarjev Sarajevčani se silno vesele novega kolodvora in so hvaležni prometnemu ministru dr. Spahu, da jim bo zgradil moderen kolodvor. Tudi Ljubljani bi bili g. ministru zelo hvaležni za nov kolodvor.

Vsem Vašim željam ustrezajo naše nove »Posebno izdelane obleke«.

Najnovejši kroj, vestna izdelava, v kakovosti enakovredne oblekam iz drugega inozemskega sukna.

TIVAR OBLEKE

— Dr. Ivan Pregelj, osnovne črte iz književne teorije. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1936. Strani 113. Cena 24 Din. Neštetokrat se je ponavljala želja, da bi prof. dr. Pregelj izdal svoje črte iz književne teorije. Saj Slovenci vse doslej nismo imeli zares priročne knjige o teh vprašanjih, ki se v šoli pri pouku slovenščine teden za tednom povračajo in ki o njih tudi vsakdo, ki ljubi besedno umetnost, od časa do časa želi pojasniti in razjasniti. S tem, da je Jugoslovanska knjigarna pravkar izdala v kompletu knjižni izdaji te »OSNOVNE ČRTE«, je tedaj storila veliko uslugo predvsem našim profesorjem in dijakom, daje pa lično in močno porabno knjižico v roke tudi vsakemu slovenskemu izobražencu. Avtor je dal v kleni predelavi enotno učinkujoče delo. Poimi so jasno definirani in razloženi. Knjiga obravnava, kakor drugače tudi ni pričakovati, najprej epično pesništvo, nato liriko, dramatiko, prozo. Za šolo praktično porabna in za vsakogar zanimiv repertorij so »Snovno pregledna vprašanja in odgovori« na koncu knjige. Močno je nadalje pozdraviti, da je avtor vpletel v drobnejšem tisku tudi orise in pregledne vsake književne vrste po posameznih svetovnih književnostih s posebnim ozirom na slovensko, hrvatsko in srbsko. — Delo je vredno toplega priporočila. Oprema je zelo lepa.

Za časa Gostinskega kongresa se dajejo gospodom gostilničarjem, hotelirjem in kavarnarjem brezplačne pokušnje

skrbno negovanih točilnih vin po raznih cenah (od najlažje do najtežje kakovosti) iz kleti

Vinogradniškega veleposestva CLOTAR BOUVIER, Gornja Radgona

Te brezplačne pokušnje in najugodnejša ponudba so celi dan na razpolago v gostilni zastopnika, gospoda

Karel Favai, Ljubljana 7, Celovška cesta 44.

— Prihodnje leto izidejo šmarnice »Marija je moja Mati«, ki obravnavajo zanimive podrobnosti iz beatifikacije Marijine izvoljenke bl. Katarine. Knjiga bo zbudila veliko zanimanje za beatifikacijo služabnika božjega Baraže in Slomška.

— Gostilna, pension »Prodnik«, letovišče: Kamniška Bistrica — ima lepe sončne sobe z vso udobnostjo, senčni vrt, lepa sprejemalnice in izborna kuhinja. Pension od 30 Din dalje. Za obisk se priporoča Prodnik Viktor, p. Stahovica.

Pri odebelelosti

stalna uporaba naravne

Franz-Josefove

grenke vode uspešno draži delovanje črev.

Reg. po orn. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 35. V. 35

— Znanost proti kofeinu. Tajni svetnik profesor dr. Max Rubner, prejšnji ravnatelj fiziološkega zavoda Berlinske univerze, član akademije znanosti in znanstvenih društev v brezštevilo krajev, je pisal v »Medizinische Klinika«, leto 1931, št. 25/26: »Mnogo jih trpi na razburjenosti, ne da bi vedeli, da vzrok teh motenj tiči le v kavi. Namesto stalnega povečanja zmogljivosti, nastopi ravno nasprotno velika utrujenost in slabost. Lahko je dokazati, da brezkofeinska kava pri navadnem uživanju ne povzroča nikakršnih motenj, kakor utrujanje srca ali nespečnost. To so dejstva brez najmanjšega dvoma. Voni in okus ostane ista kot pri navadni kofeinski kavi.« Kava Hag — zdravemu blagodat, bolnemu krepi. Ali nočete tudi Vi preiti na kavo Hag?

Povsod po svetu, od Srema pa do Srema mojstri slikajo le s filmom MIMOSA-EXTREMA

— Obsojen krivoprisežnik. Krivoprisežništvo se je zadnja leta, ko pada gospodarska morala, silno razbohotilo. Ne mine mesec, da ne bi pred kazenskimi senatom stal kak krivoprisežnik. Mali senat v Ljubljani je včeraj 35-letnega posestnika Stanka Zdešarja iz Kozari obsojil na 5 mesecev strogega zapora, na plačilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitev kazni ter v plačilo povprečnine 800 Din in posestniku Erbežniku Franu 100 Din odškodnine, dalje v izgubo častnih držav-

ljanskih pravic za 3 leta. Med obema vlada se 12 letno sovraštvo. V naši civilni pravdi pred okrajnim sodiščem v Ljubljani je obtoženi Zdešar pričal v korist svoje žene Marije, toda po krivem. Pozneje je hotel še 2 priči podkupiti.

Ljubljana

○ Otvoritev letalske proge Dunaj—Sušak. Zaradi slabega vremena ni moglo letalo »Austrofluga« preko Alp in je zato 1. t. m. napovedana otvoritev letalske proge odpadla. Zato pa prileti letalo danes ob 12.15 na aerodrom. Tam bo ljubljanski župan pozdravil celovškega župana in se čez 15 minut odpravil z njim z letalom na Sušak. Občinstvo se opozarja na ta znameniti dogodek in se naproša, da v čim večjem številu pohiti na aerodrom.

Jutri smeh Ameriška kralja smeja
Stan Laurel in Oliver Hardy v slijni burki
OLIO VIII
Saljive dogodivščine iz privatnega življenja obeh komikov ameriških
PAT in PATACHONA
Jutri se boste smejali polni 2 uri v
KINU UNIONU

○ Predpriprave luk, gostilničarske zveze za III. Vsestranski gostinski kongres so končane. Za kongres vlada med članstvom in v javnosti veliko zanimanje, katerega so vzbudili tako okusno izdelani kongresni plakati, ki predstavljajo zadovoljinega starčka po besedilu narodne popevke. Kakor čujemo, bo kongresna dvorana v hotelu »Union« dne 4. junija dop. nabila polna stanovsko zaveznih gostilničarjev in gostilničark, ki se po vsej banovini pripravljajo, da prihitijo v čim največjem številu na ta dan v Ljubljano manifestirati za svoje pravice. Naši gostilničarji pojmujejo zelo velik pomen svojega kongresa in se bodo svojim združnim delavcem za njih trud s tem odločili, da bodo polnoštevilno prišli na njihov stanovski praznik v Ljubljano.

Za mladino:

Vaše ljubljence oblačite pri nas. Prinašamo prekrasne letne obleke, tudi v kombinaciji n. pr.

Jankerje s primernimi hlačkami. Naše izložbe Vas vabijo.

TIVAR OBLEKE

○ Šmarnični govori, ki jih je letos v šentpetrski farni cerkvi govoril g. prof. dr. Josip Jerše, so vzbudili splošno pozornost in zanimanje. Govori so temeljiti in opirni na okrožnico Pija XI. o čistem zakonu, ter obravnavajo življenje Marijino, oziroma sv. Družine, vzpored pa govornik na podlagi okrožnice razgrinja aliko današnje razvane družine, in kaže pripomočke za ozdravljenje bolne moderne družine. Govori bodo v začetku 1. 1937 izšli kot šmarnice za 1. 1937 pod naslovom »Marija in današnja družina«.

POSKUSITE NAŠA ODLIČNA VINA PROŠEK, ZLATO KAPLJICO, VERMOUTH, PLAVAC

NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU

v paviljonu H koja št. 256

PERO KOLIČ — DUBROVNIK

○ Gospodinska šola za gostilničarske gospodinjice. V četrte popoldne ob pol 4 priredi v zeleni dvorani restavracije Zvezda na Kongresnem trgu Društvo Gospodinske šole za gostilničarske gospodinjice sestanek zunanjih in ljubljanskih gostilničark ter soproj gostilničarjev. Na tem sestanku bosta o izobrazbi in vzgoji gostilničarskih gospodinjic poročali predsednica g. Minka Kroftova in voditeljica šole ga. Golmajerjeva.

Za dame:

prinašamo redno zadnje novosti v plaščih.

Modeli: Dunaj—Paris pri odlični kakovosti, nedosegljivo nizke cene.

TIVAR OBLEKE

○ Krasen par volov je zredil posestnik Matjež Zakrajšek v Godičevem pri Rakeku. Prignali ju je na semen v Novo vas in tam prodal g. Ivanu Javorniku, mesarju iz Ljubljane. Vola, ki tehtata 2400 kg, bosta dva dni razstavljena na velesejmu za zgled živinorejcem, kako lepo živino lahko zredimo z umno rejo.

Dr. Šavnik

do 14. junija ne ordinira

Dr. Joža Jakša

do 16. junija ne ordinira

Kranj

Javna produkcija Glasbene šole se vrši danes ob 19. uri v gimnazijski telovadnici. Vstop prost.

Litija

Tukajšnja Jugosl. tekstilna tvornica »Mautner« d. d. je poklonila odseku protituberkulozne lige pri Rdečem križu v Litiji 3000 Din kot osnovno glavnicu za ustanovitev protituberkuloznega dispensarja v Litiji. Pomemajtel

Maribor

○ Razstava slovenske likovne umetnosti v kazinski dvorani se je zaključila na binkošni ponedeljek. Razstavljalci so dosegli tudi gnotno uspeh. Poleg zasebnikov sta nastopila kot kupca tudi muzej, ki je kupil Tratnikovo »Suzano« in mestna občina, ki je kupila risbo Bulovčeve. Zadnje dni je zbujal na razstavi posebno pozornost mariborski slikar Ivan Kos, ki se je šele proti koncu priklučil s svojimi akvareli. S te strani Kosa se dosedaj nismo poznali. Zdi se, da je v akvarelih mnogo močnejši, kakor v olju.

○ Razglasitev obvezniškega razporeda bo letos na vojaškem vežbališču na Tezu v nedeljo, 14. junija z začetkom ob 7 zjutraj ob vsakem vremenu.

○ Carinski dohodki so znašali v preteklem mesecu 5.356.799.20 Din, od tega pri izvozu samo 14.358.75 Din. Depozitov je imela carinarnica Din 1.111.159.25.

○ Krščanska ženska zveza javlja, da se sprejemajo prijave za romanje v Rajhenburg do 14. junija v pisarni na Aleksandrovi cesti 6-1 ob eredah in sobotah od 8 do 10 ali pa pri predsednici ge. Katarini Bauman, Cvetlična ulica 23-II. Vožnja tja in nazaj etane 50 Din.

○ Lepa pobožnost gluhomih. Na binkošno nedeljo se je vršila v Frančiškovi kapeli v franč. samostanu lepa slovesnost za gluhomene. Iz Ljubljane je prispel katehet na gluhomence g. Tome, ki je v soboto spovedal gluhomene iz Maribora in okolice, v nedeljo pa so bili pri sv. obhajilu in nato pri maši. Po maši so imeli skupen zajtrk v pavelki sobi samostana. Kakor smo že včeraj poročali, so imeli popoldne gluhomene občni zbor, na katerem so obravnavali zaključek računov za preteklo leto, preuredili so si društvena pravila, sklenili nabavo novih legitimacij ter si ustanovili društveno knjižnico. Za predsednika je bil izvoljen Alojz Uršič, za tajnika pa Anton Svenšek.

○ Mariborski teden je imel te dni občni zbor. Poročila so podali predsednik dr. Lipold, tajnik ravnatelj Loos in blagajnik Gilly. Izpremenil se je § 15. pravil ter se je povečalo število odbornikov od 5 na 10. V odbor so bili pri dopolnilnih volitvah izvoljeni mestni župan dr. Juvan, mestni svetnik Henrik Sabothy, predsednik Združenja trgovcev Ferdo Pinter in predsednik Združenja krojaških mojstrov Franc Reicher. V nadzorstvu so industri-jalec ing. Dračar, mestni svetnik Viktor Grčar, brivski mojster Franjo Novak in veletrgovec Miloš Oset.

○ Gledališke abonente in lastnike blokov, ki še niso zadostili svoji obveznosti, prosi gledališka uprava, da čimprej poravnajo morebitne zaostanke.

○ Maistrovi borci priredijo 6. junija ob 20 na vrtu Narodnega doma v Mariboru prijateljski sestanek v spomin na obletnico, ko so jugoslovanske čete dospele na Gosposvetsko polje. Spominjski govor bo imel predsednik dr. Dolar. V slučaju slabega vremena se sestanek preloži na 13. t. m. ob isti uri.

○ Umrla je v starosti 60 let soproga kapetana I. kl. v pok. gospa Ana Lupšina. Naj počiva v miru!

○ Seja Slomškove družine bo danes v sredo ob 8 zvečer.

○ Po sliki prepoznali vtopljenko. Pred nekaj dnevi je naplavila Drava na Faleškinjovem nabrežju v Mariboru truplo mlade utopjenke. Po fotografiji, ki jo je posnela policija, so v utopjenki sedaj prepoznali 18 letno Joželo Lipovž iz Ribnice, ki je skočila za kolodvorom Ribnica-Brezno v Dravo in utonila.

Celje

○ Stavka v tekstilni tovarni Bergman. V celjski tekstilni tovarni Bergman je včeraj ob pol 12 popoldne nenadoma izbruhnila stavka. Tekstilna tovarna Bergman zaposluje ca 140 delavcev in delavk. Upati je, da bo spor kmalu in v miru poravnat.

○ Smrtina kosa. Na Lavi št. 32 je umrla v nedeljo v starosti 61 let ga. Klemenčič Ivana, šolska upraviteljica v poklju. Pokojna je bila poročena s šolskim upraviteljem v pok. g. Klemenčičem. Je mati znanega pokrajinskega slikarja g. Doreta Klemenčiča, poleg tega pa zapuščila še tri hčerke. — Umrl je tudi g. Logar Franjo, star 67 let, pol. ravnatelj v pok. v Celju in glavni zastopnik banke Slavije. Pokojni je bil od leta 1918 do 1923 predstojnik policije v Celju. Naj počiva v miru, za-lujočim izrekamo svoje sožalje.

○ Epilog tragedije v Trbovljah. Živo je še v spominu žaložiga, ki se je odigrala dne 9. septembra lanskega leta v Trbovljah, ko je orožniški kaplar Gajšek Ludvik v duševni zmedenosti ustrelil svojega tovariša, orožnika Stojanoviča Vinka in Pečnik Faniho. Gajšek je bil takoj oddan v bolnišnico v Celje, od tu pa v vojaško bolnišnico v Zagreb, pozneje pa v bolnišnico za duševne bolezni v Vrabču. Odpuščen je bil tudi iz državne službe. Včeraj je razpravljal mali senat okrožnega sodišča o tem, ali se pusti Gajšek na svobodo, ali se odda v zavod za zdravljenje. Po izjavah izvedencev bolnišnice za duševne bolezni v Vrabču, za svoje dejanje ni odgovoren. Državni pravdnik g. dr. Juhart je predlagal, da se odda Gajšek po nasvetu zdravnikov izvedencev v tak zavod, Gajškov branilec ex offio, odvetnik g. Stante je pa predlagal, naj se pusti Gajšek na svobodo, ker je sedaj popolnoma zdrav. Ker so pa izvedenci psihiatri izrekli mnenje, da se mu zna stanje še ponoviti, je senat sklenil oddati Gajška v zavod za zdravljenje.

Naznanila

Ljubljana

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi XVI. znanstveni sestanek v poslovnem letu 1936 dne 5. junija ob 18 v predavalnici internega oddelka Obde državne bolnišnice v Ljubljani s sledočim sporedom: Dr. Franc Brandstätter: Funkcijske preiskave žolčnega mehurja. Vabljene vsi zg. zdravniki in medicinski študenti. 2 Operna produkcija dramske konservatorije v Ljubljani bo v petek 5. t. m. v opernem gledališču. Pojo se odlomki iz Fidelia, Rusalka in Glumacov. Plešejo pa ruski ples, Furiant iz Prodane neveste in Baranovičovo Kolo. Operne odlomke je nastudiral režiser Debevo, plesne ing. Golovin. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi. Cene kot pri dilaških predstavah.

1 To bo zopet veselo v Filharmonični dvorani. Veselo bo na odru, pa tudi na sedežih, kajti vsi bodo zadovoljni s uspehom, oni, ki jih bodo poslušali, še bolj pa tisti, ki so se tako lepo naučili posameznih del naših in tujih skladateljev, katere bodo izvajali na II. produkciji šole Glasbene Matice ljubljanske, ki bo v sredo 3. junija ob 18.15 Kdo ve nastopi in kaj bo igral na izveste v Matični knjižarni, kjer se dobi spored za sredino produkcije.

1 Dekliški odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevo bo imel drevi ob 8 sestanek, na katerem bo predaval g. dr. Fr. Blatnik.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijčin trg 5; mr. Kurač, Gosposvetska cesta 10 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svoje mesečno pobožnost v četrtek 4. junija v uršulinski cerkvi. Zjutraj ob 5 bo prva sveta maša, ob 5.30 pridiga in ob 6 sveta maša z blagoslovom za živ. in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeležijo obhajilne pobožnosti v uršulinski cerkvi.

KAVA HAG VARUJE VAŠE SRCE

PRISTNA, ZDRAVA ZRNATA KAVA NAJFINEJŠE KAKOVOSTI, ZAJAMČENO OPROŠČENA KOFEINA

Naš letošnji velesejem

Živimo v gospodarsko prehodni dobi, ko moramo ugotavljati na raznih polih našega gospodarskega udejstvovanja že posamezne znake oživljanja. Da je zaradi tega tudi poslovanje na letošnjem velesejmu živahnejše, je gotovo v zvezi s počasnim izboljšanjem v našem gospodarstvu. Je cela vrsta predmetov, za katere je znano zanimanje in tudi kupčijski zaključki ne izostajajo.

Pozna pa se tudi pri podjetjih, da delujejo le še ena podjetja, ki so vzdržala dosedanje težke čase. Selekciji proces je bil velikim škodam, ki jih je prinesel vsemu našem gospodarstvu z nasilno likvidacijo poslov in s tem povzročil izgube, imel tudi svojo dobro stran, ker je izločil mnogo nesolidnih podjetij, pri velikem številu drugih podjetij pa je povzročil notranjo konsolidacijo in s tem povečal pogoje za nadaljnje uspevanje.

Poleg tega pa je kriza naučila naš poslovni svet tudi paziti na boljšo reklamo na svoje blago. V vedno težji konkurenci se je bilo treba poboriti za dobro reklamo, izdelovati dobre prospekte in plakate, voditi sploh dobro propagando. To se pozna tudi na velesejmu, kjer je kvaliteta reklame v zadnjih letih zelo zrasla.

Na praznike je bilo na sejmišču živahno vrvenje, ki ga je pa motilo seveda slabo vreme. Vendar je bilo sejmišče polno in po paviljonih kar preveč obiskovalcev. Slišal si več tuje kot

domače govorice. Posebno se letos pozna, da je obisk velesejma iz južnih krajev dober. Ti obiskovalci so sploh poslovni ljudje in sliki naše veletrgovine z južnimi odjemalci postajajo vedno bolj pogosti in postaja Ljubljana v resnici posredovalni center med slovensko industrijo ter njenimi odjemalci na jugu. Seveda pa je ljubljanski velesejem privlačen tudi za inozemske obiskovalce, katerih seveda ni manjkalo. Opažajo se skupine, ki prihajajo na velesejem. Tako je največjo pozornost vzbudila velika skupina koroških Slovencev.

Ob tej priliki opozarjamo šolska vodstva, da je dobro, če izkoristijo trajanje ljubljanskega velesejma za šolske ekskurzije. Saj je vstopnina za obisk v skupinah prav majhna, komaj 3 Din za 1 osebo. Prizreti ne smemo namreč, da je lahko velesejem tudi dobro vzgojno sredstvo.

Grška razstava.

Po več letih imamo zopet grški paviljon. Zepred leti so prišli Orki k nam razstavljalci, pogledali so naše gospodarske razmere, spoznali naš okus in naše potrebe, sedaj pa so se zopet pojavili med nami z bogato izbiro svojih proizvodov, ki bi prišli v poštev za naš trg.

Ne smemo pa prezehtati tudi ostalih razstav, saj nam nudi izredno veliko tudi gostilničarska razstava, razstava živalce in gospodinjstva razstava, kateri je priključena modna revija, katere program se v svoji pestrosti menja vsak dan.

rale naše hranilnice kupiti in dokupiti v korist države, kakor tudi vprašanje likvidacije avtonomnih posejil in terjatev pri Poštni hranilnici na Dunaju in v Budimpešti.

4. Da se brez odloga rešijo predstavitve Zveze hranilnic kraljevine Jugoslavije, da se le-te izvzamejo izpod Uredbe o zaščiti knetov ter izpod prisilnega udruževanja z bankami.

Zavarovancem Feniksa

Kabinet ministra za trgovino in industrijo razglasi zavarovancem pri Feniksu:

Mnogi zavarovanci Feniksa niso hoteli plačevati družbi dospelje premije za zavarovanje, ker so izražali bojazn, da jim ti zneski ne pripadajo. Z neplačevanjem teh premij pa bi se zmanjšale vrednosti Feniksovega portfelja pa bi zaradi tega utrpeli škodo in sami zavarovanci, ker bi se tako oteževala sanacija portfelja.

Da bi se zavarovanci pomirili glede sigurnosti vplačanih vsot, je minister trgovine in industrije izdal potrebne navedbe, da Feniks odpre poseben račun pri Poštni hranilnici in Državni hipotekarni banki, na katerega se bodo odsele plačevale dospelje premije. S tega računa Feniks ne more dvigniti nobenih vsot ali zneskov, ki predstavljajo kritje družbenega rizika (riziko premije), ker je družba dolžna izplačevati zavarovane vsote, samo če nastopi po pogodbi predviden primer — na primer smrt zavarovance, poleg tega pa se samo po sebi razume, da more družba ob priliki izplačila zavarovane vsote dvigniti tudi vse zneske, ki je ta zavarovavec položil.

Zneski, ki so položeni družbi, od dne objave uredbe o začasnih ustavitvi nekaterih pravic zavarovancev družbe za življenjsko zavarovanje Feniks, Direkcija za Jugoslavijo, za plačilo premije, mora družba po odbitku riziko premije položiti na ta račun.

V primeru likvidiranja portfelja družbe v kakršnikoli obliki se bodo zneski, dobljeni na omejenem računu, vrnilo vplačnikom. Če bi se pa izvršila sanacija in se bo ob tej priliki izvršila predaja portfelja neki drugi pravni osebi, prenehajo veljati odredbe glede razpolaganja s temi zneski.

Naši izvozni kontingenti za Španijo. Kakor posnemamo iz poročila informativne agencije »Jugoslavianski kurir« v Beogradu, nam je Španija obljubila dodeliti te-le kontingente za 1936 in 1937: pragoji 1936 5000 kvintalov, 1937 5000 kvintalov, deske iz navadnega lesa od 40—75 mm debele 26.000 in 30.000 kub. m, deske do 40 mm debele 36.000 oz. 40.000 kub. m, sveža jajca 20.000 oz. 25.000 kvintalov in celuloza za 1937 15.000 kvintalov.

50 milijonov Din za vodovode

Poročali smo že, da je ministrski svet odobril gradbenemu ministru, da more najeti posojilo 50 milijonov Din za gradbo vodovodov in cistern v krajih, kjer vlada pomanjkanje vode. Sicer je ta vsota v razmerju s potrebami majhna (saj je potrebno za te akcije v nekoliko večjem stilu najmanj 355 milijonov po zelo previdnem računu), vendar se bo z njo dalo veliko narediti. Skupno se bo s to vsoto zgradilo 585 objektov v 347 občinah, ki so razdeljene v 142 okrajev. Največ se bodo gradile cisterne: okoli 360.

Na posamezne banovine odpade: dravska 2.662.000 Din, savska 5.900.000, vrbaska 2.610.000, primorska 6.727.000, drinska 2.044.000, zetska 6.000.000, donavska 710.000, moravska 3.158.000 in vardarska 4.189.000 Din, skupno 33.000.000 Din.

Nadalje se bo porabilo 8.000.000 Din za novi vodovod za Cetinje in ravnateljstvo za skupinski vodovod za dalmatinsko Zagorje.

Omejitev nočnega dela v pekarnah. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je predpisal uredbe o omejitvi nočnega dela pomožnega osebja v pekarnah. Po tej uredbi je prepovedano za pomožno osebje vsako delo od 3 popoldne do 3 jutraj, če se dela v eni kihi odnosno od 7 popoldne do 3 jutraj, če se dela v dveh kihih. Delo na tabli, t. j. delitev, tehtanje in izdelovanje kruha na mizi (tabli) se ne sme začeti pred 3 jutraj. Pripravljalna dela, t. j. nalaganje peči, priprava kvasa in mešanje testa se sme začeti najbolj zgodaj 3 ure pred normalnim delom t. j. dela na mizi, nikakor pa ne pred 12. uro.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Vrečke Ivana, trgovca z mešanim blagom in posestnika v Ljubljani, Karunova ul. 7, narok za sklepanje poravnave 26. junija, oglašiti se je do 20. junija 1936.

Povišanje glavne Kranjske industrijske družbe. Na svojem zadnjem obnem zboru je sklenila Kranjska industrijska družba zvišati svojo glavnico od 45 na 90 milij. z izdajo 300.000 novih delnic po 150 Din imenske vrednosti. Sedaj razpisuje družba vpis teh delnic od 15 do vstega 25. junija 1936. Pri vpisu je plačati 50 Din v gotovini, dopolnitev na imensko vrednost pa se izvrši iz obdavčenih družbenih rezerv. Pri glavnici 45 milij. Din o znašale vse rezerve družbe 36.586.260 Din po stanju dne 30. junija 1935 ter bi bilo torej iz njih potrebno vzeti 30 milij. Din, do čim bi delničarji prispevali v gotovini 15 milij. Din.

Zvišanje diskonta v Holandiji. V soboto je Holandska banka zvišala diskont od 2,5 na 3,5%. To povišanje je v zvezi z znanim odlokom zlata iz Holandije. V dobi od 18. do 25. maja se je holandski zlati zaklad zmanjšal za 14,2 na 683,8 milij. goldinarjev. Polovica odloka.

Borza

Dne 2. junija 1936.

Denar

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 9.05—9.15, na zagrebški pa celo na 8.945—9.045, dočim je Belgradu beležili 9.05 blago. Grški boni so beležili v Zagrebu 30 denar, v Beogradu 30.25 blago. Angleški funt je bil na ljubljanski borzi neizpremenjen na 249.20 do 250.80.

Nemški čeki so se na ljubljanski borzi okrepili na 13.42—13.62, v Zagrebu pa na 13.40—13.60, dočim so v Zagrebu za ultimo junija beležili 13.30 do 13.50, za medio julija 13.40—13.60, za ultimo julija 13.275—13.475. V Beogradu so notirali 13.412 do 13.612.

Ljubljana. — Tečaj s primom. Amsterdam 100 h. gol. 2978.15—2992.75 Berlin 100 mark 1756.08—1769.95 Bruselj 100 belg. 745.24—750.31 Curih 100 frankov 1424.22—1431.29 London 1 funt 219.91—221.97 Newyork 100 dolarjev 4374.28—4410.59 Pariz 100 frankov 290.25—291.69 Praga 100 kron 182.04—183.15

Curih. Beograd 7, Pariz 20.38, London 15.47, Newyork 309.625, Bruselj 52.35, Milan 24.35, Madrid 42.25, Amsterdam 209.15, Berlin 124.55, Dunaj 56.25, Stockholm 79.75, Oslo 77.75, Kopenhaga 69.05, Praga 12.79, Varšava 58.—, Budimpešta 60.50, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.805, Buenos-Aires 0.855.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 81—83, agr. 48—50, voj. škoda promptna 359—361, begl. obvez. 64.50

do 66, 8% Bler. pos. 83—85, 7% Bler pos. 73—75, 7% pos. Drž. hip. banke 83.50—85.50.

Zagreb: Državni papirji: 7% inv. pos. 81 den., agr. 48 den., voj. škoda promptna 358—359, begl. obv. 67 den., dalm. agrarij 62.50 den., 8% Bler. pos. 83.50—84, 7% Bler pos. 73.50—74, 7% pos. Drž. hip. banke 83.50—84, 7% atab. pos. 81.50 den. — Delnice: Priv. agr. banka 223—225, Trboveljska 125 den., Isis 15—23, Osl. sladk. tov. 150 bl.

Belgrad: Državni papirji: 7% inv. pos. 82—83, agrarij 48—49 (48.50), vojna škoda promptna 357.50 do 359 (358), begl. obveznice 67.50—67.75; 66 do 66.50 8% Bler. pos. 83.25 den., 7% Bler. pos. 73.50 do 74, 7% pos. Drž. hip. banke 84.50 den. — Delnice: Nar. banka 6330 bl., Priv. aar. banka 227—229 (229, 226.50).

Žitni trg

Novi sad. Pšenica: bč. srem. in slav. 121—123, bč. okol. Sombor 120—122, bč. ladja Tisa 126 do 128, bč. ladja Begej 125—127, gornja in južna ban. 120—123. Oves: bč., srem. in slav. 108—110. Rž: ne notira. Ječmen neizr. Koruza: bč., srem. in ban. 100—102, bč. ladja Donava in Tisa 99—101. Moka: bč. in ban. og in ogg 200—210, št. 2 180—190, št. 5 160—170, št. 140—150, št. 7 115—125, št. 8 100—102.50. — Fižol ne notira. — Otrobi neizr. — Tendence neodrejene. Promet srednji.

Sombor. Borza zaprta.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 3. junija, 12.00 Prenos lahke glasbe z velesejma (Trboveljska godba) 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13.00 Napoved časa, obnova sporeda, obvestila 13.15 Kaj se boče? Vse mogel! Posreva vrsta priljubljanih plesov, 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 19.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, obnova sporeda, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Evgenika in Jugoslovanci (dr. Zarnik iz Zagreba) 19.45 Uvod v prenos 20.00 Prenos opere iz opernega gledališča v Ljubljani — V I. odmoru glasbeno predavanje (g. Matija Bravničar) v II. odmoru: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, obnova sporeda.

Drugi programi

SREDA, 3. junija, Beograd I: 20.00 Vokalni dueti 20.30 Salijvi dvogovor 21.00 Konjovičeva skladba 22.00 Prenos iz kavarnar — Beograd II: 14.00 Aleksandrovo predavanje o bolezni, ki se zdravi v Jugoslaviji — Zagreb: 20.00 Prenos iz Ljubljane — Dunaj: 19.05 Holandova opera »Hudomušček z gora« 21.10 Glasila godba 21.40 Ploščo — Budimpešta: 19.00 Vokalni koncert 19.30 Igra 21.10 Ciganška glasba 22.10 Operni orkester 23.30 Plesna glasba — Trst-Milan: 17.15 Barla in violina 20.35 Prenos iz Rima 22.10 Postra ura 22.40 Plesna glasba — Rim-Bari: 17.15 Postra glasba 20.35 Koncert, posvočen mesecu juniju 22.10 Duhovni koncert, nato plesna glasba — Praga: 19.25 Gilbertova opera »Kresna noč« 21.00 Sovjetski zbor iz Leningrada 21.40 Sovjetska pesnija 21.15 Esperantska igra — Brno: 19.35 Plesna 20.30 II. deljanje Eibichove opere »Vihar« 21.25 Ukrajinske pesmi — Varšava: 20.00 Odločki iz operi 21.00 Chopinova klavirska skladba 21.50 Glasbeno reportaža 22.15 Simoniak trio 22.45 Plesna glasba — Vsa Nemčija: 20.15 Ura mlad. generacije — Berlin: 20.45 Orkestralni koncert — Königsberg: 20.45 Plesni večer — Hamburg-Frankfurt: 20.45 Večer komikov — Lipsko: 20.45 Zabuveni koncert — Köln: 20.45 Vesele melodije od večeraj — Stuttgart: 20.45 Iz nemških oper 21.00—22.00 Operni koncert — Monakovo: 20.45 Pester večer.

Naše dijaštvo

Akademski Marijanski kongregacija Marijinega Oznanjenja pri oo. Frančiškanih ima drevi ob četrti na devet svoj sestanek v samostanski kapeli. Val, posebno novinci, iskreno vabljeni! — Prefekt.

Poizvedovanja

Na ljubljanskem gradu je bila najdena otroška čepica. Poizve se: Požar Fran. Poljanski nasip 10/II.

Ljubljanske gledališče

DRAMA: Začetek ob 20.

Sreda, 3. junija: Tiran, Red Sreda. Cetrtak, 4. junija: Mladi gospod šef, Red C. Petek, 5. junija ob 15: Prva legija, Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 14 Din navzdol.

OPERA: Začetek ob 20.

Sreda, 3. junija: Lucia di Lammermoor, Red A. Cetrtak, 4. junija: Faust, Red Cetrtak. Petek, 5. junija: Produkcija operne kole državne konservatorija.

Mariborsko gledališče

Sreda, 3. maja: Zaprta. Cetrtak, 4. maja ob 20: Karijera kancelista Winzinga. Poslovna predstava Mekska Furijana, Ioven.

Kulturni obzornik

Ivan Cankar: Zbrani spisi XIX.

Nova izložba, str. 240. Cena broš. 50 Din, polpi. 60, platno 66, pol usnje 84 Din.

Za 60 letnico rojstva Ivana Cankarja je izšel XIX. zvezek Cankarjevih Zbranih spisov, ki je bil sicer napovedan za Veliko noč. To je tudi edina vidnejša proslava tega datuma v našem javnem življenju poleg navadnih člankov v dnevnem časopisu, v čemer so nas prekosili celo Zagrebčani, ki so za to priliko predstavljali »Lepo Vido«. Naj bo s te mjubilejem kakorkoli, ta, jubilejni zvezek Cankarja, je dogodek zase ter nam priča, da je Cankar prav v sedanjem času zopet aktualen, ter bi morali seči po njem vsi Slovenci, ki se kakorkoli bavijo z javnim političnim poslom. V tem zvezku so namreč zbrani njegovi politični spisi, ki jih je imel v l. 1913—1918, med drugimi njegovo znamenito predavanje v Mestnem domu iz l. 1913, ki smo ga za jubilej ekscerpitali tudi na tem mestu, ter njegovo zadnje »Slovenska kultura, vojna in delavstvo«. S temi članki je podal svoj politični nazor ter svojo zadnjo misel tudi o jugoslovenstvu ter se je v njej slovensko-kulturna misel izrazila tako jasno in premočrno, brez oklevanja, da je še danes svetel in nujen vzor, kamor mora težiti slovenska politika. Za Prešernom in Levstikom se je prav v tem predavanju tudi v Cankarju z vso jasnostjo izpovedal slovenski človek iz dna, in brez pakiranja s komurkoli približ nepremakljive osnovne slovenske kulturno-politične smernice. V naslednjem ciklu »Kritični in satirični spisi« so obelodani felitoni, nanašajoči se na kulturno-politične do-

godke, tako na d'Annunziovo zanesenost, na Krekovo pozabo rokavic — umetniški podlistek o njegovem pogrebu itd do »Slovenske legende«, v kateri niti bog ne more pomagati človeku, ki ga je zadela usoda, da je Slovenec. — Po teh dnevno aktualnih glosah, polnih duhovitosti, satire in osnovnih spoznanj o slovenskem narodu kot politično kulturni enoti, se vrsti kakih 20 črtic iz zadnjih let, prav do zadnje povesti, ki jo je končal pred smrtjo »Hudodelec Janez« (katere rokopiis pa se je izgubil razen treh poglavij), ter odlomkov iz »Mojih izb«, zadnjega njegovega leposlovnega zasnuka. V vseh teh črticah se kaže neka nova spravljenost z usodo, misel na smrt ter zrelo gledanje na življenje, ki se mu kaže zdaj ljubezni vredno in lepo, ne več farča za napade in vzrok za upor. Prvočni dekadentski samo umetniško individualistični upor in prezir vsakega realističnega razmerja do življenja se mu je začel kazati kot neutemeljen kot zaslepljenost, ki ni hotela videti pravih vrednot v drugem človeku, kar je zdaj popravlil na drastičen način v dramatični črtici »Gospod purgar«, v kateri je povlečel prav malomeščana in osmešil umetnika. Ob ostudnosti in grozi svetovne vojne, ki jo je doživljal sam kot jetnik in vojak, se je poglubil v svojo duševnost, ter je svoj »očičujoči«, boj ki ga je prejel bil z vso okolico, prenesel vase, da se ehično izčisti in dvigne v novi veri. Sredi najhujših dni je tako mogel postati glasnik optimizma, ki v dekadentnih dneh ni bil mogoč, ter uravnoveščen s seboj in z Bogom in najtesnejše spet z narodno usodo čakal smrti in lepše bodočnosti. In v teh zadnjih letih se je umetnost Ivana Cankarja dvignila do najvišjega vrha, ki ga je bilo mogoče doseči njegovemu talentu, pravi v jasnem in zgoščenem uvodu urednik Izidor Cankar, ki je tudi sicer podal ta prehod ter označil to notranjo spremembo v Cankarju-človeku, v novem etič-

nem človeku, ter vse te njegove felitone in črtice razložil tudi z literarno-književnega stališča v Opombah.

Tako imamo zdaj že 10 zvezkov Ivana Cankarja ter se nam obeta še dvajseti, ki bo zadnji in ki bo obsegal njegovo poslednjo v knjigi izdano zbirko vojnih črtic »Podoba iz sanj«. In potem, ko bo vse to delo zbrano, bomo čakali samo še monografista, književnega kritika, ki nam bo na osnovi teh 20 knjig, ki predstavljajo celo lepo knjižnico ter neizmerni zaklad vsakega ljubitelja slovenske kulture, in kritičnih uvodov, napisal sintetični pogled na Ivana Cankarja in njegovo delo. In želeli bi, da bi bil ta pisatelj zaslužni urednik in komentator Zbranih spisov sam.

»Mentor«. — XXIII. letnik. — S šolskim letom se je zaključil tudi letnik tega znanega srednješolskega glasila, ki ima že lepo in tudi slavno preteklost. Saj so v »Mentor« pisali naši najboljši šolniki ter so prav iz »Mentorja« tudi zrastle mnogi naši sedanji dobri pisatelji. Tako ima »Mentor« dvojno nalogo, ki jo je z uspehom izvrševal skozi vsa desetletja: da je dozorevajoče dijake vodil — kot antični Mentor — v kraljestvo duhov, jim nudil oporo v napredovanju v šoli, jim z jezikovnimi ugankami bistril um, ter jim iz vsake šolske panoge dajal še posebej razloženo tvarino; drugič pa je bil prvo torišče, kjer je dijak sam lahko priobčeval svoje prve plodove, skušal hoditi samostojna pota ter dajati izraza svoji duševnosti in prvih poletih svoje muze ali pa tudi sicer prikazati v javnosti probleme, ki jih doživlja. Letošnji letnik je bogat predvsem prav na teh dijaških doneskih in reči moramo, da naše dijaštvo išče novega izraznega načina, da prav v teh črticah in pesmih zore novi talenti, saj so imena Dular, Kolman, Campa že skoraj znana in njihove pesmice že zdaj naznanjajo

poznejše pesniške individualnosti. Poleg teh dijaških prispevkov, ki prijetno pomlajajo »Mentor«, pa je ta letnik prinesel zanimive sestavke naših vidnih šolnikov: tako so prof. Omerza in prof. Sovre s prevodi, prof. dr. J. Lovrenčič pa s člankom proslavili 2000 letnico Horacijevega rojstva. T. Debeljal 100 letnico Simona Jenka, F. Jesenovec obeltnico Copa, Stritarja (kar je v kazalo izpadlo), prof. dr. V. Bohinec je pisal zemljepisne sestavke, prof. S. Breskvar zvezdoslovske, inspektor Dolenc »Med dijaki in delavci« itd. Glavno zanimanje pa je vzbujal s svojo uvodno povestjo »Spomini« iz kathehetskih let na raznih šolah prof. Janko Mla-kar, kar so dijak kar požirali. Uredništvo obljublja tudi za drugo leto nadaljevanje Mlakarjevih spominov ter obeta celo novo povest iz dijaškega življenja. Prav tako pa so budili veselo razpoloženje razni humoristični spisi, predvsem pa travestija Homerjeve Iliade, opisujoč junaka dejanja sekstencev pri profesorju Matiji Klimescu. — »Mentor«, ki tako lepo že 23 let deluje in vodi naše srednješolsko dijaštvo ter skrbi za pouk in smeh, pripravljamo vsem kar najtopleje; saj boljšega in cenejšega dijaškega lista Slovenci nimamo.

Znani tühinski zgodovinar Johannes Haller je izdal izvrstno zgodovinsko razpravo iz nemškega zgodnjega srednjega veka iz časa Karla Plešastega Lotharja II. in Ludvika Nemškega v Avstriji, pod naslovom »Nikolaus I. und Pseudoisidor« (J. G. Cotta-Buchhandlung, Stuttgart, 1936), to je: papež in Pseudoisidor, znani potvarjalce starega prava. V razpravi riše temperamentno ter z veliko znatnostjo in materialno politiko papeža Nikolaja I., predhodnika Gregorja Velikega ter njegovo razširitev cerkvene oblasti. Razprava je dosegla velik uspeh, ker je ovelitila na novo celo dobo nemške srednjeveške zgodovine.

Orjaški topovi

Artillerijska tehnika v preteklosti in prihodnosti

Pred dunajskim vojaškim muzejem v arzenalu je doslej slala glasovita 38 cm avstrijska haubica, ki je zaslovela med svetovno vojno. — Sedaj bodo ta orjaški top z velikanskimi težavami in stroški prenesli v drug muzej. To se pravi, da ga ne bodo nesli, ampak da ga bodo na železniških vozovih in tračnicah prevažali. Pri tej priliki se listi spominjajo vsakovrstnih orjaških topov, ki so med vojno opravljali svoje uničevalno delo, obenem pa razmotirajo, kako veliki topovi se bodo delali v prihodnje.

Najprej je med svetovno vojno zastrmel svet, ko se je zvedelo, da ima Avstrija velike 30,5 cm možnarje, za katere doslej nihče ni vedel. Ti možnarji so metali 380 kg težke bombe 11.500 m daleč. Nemci so sicer imeli 42 cm možnar, ki je bil seveda mnogo bolj učinkovit, zato pa skrajno neroden in so ga le s težavo premikali semtertja. Avstrijski 30,5 cm možnarji pa so bili naloženi na avtomobile ter so jih lahko hitro premikali.

Tudi 38 cm haubice, katere so Avstriji začeli uporabljati l. 1916, so bile mnogo boljše, kakor nemška 42 cm haubica. 38 cm haubice so lahko 750 kg težke bombe metale 16.300 m daleč. Toda konstrukterji avstrijskega vojaško-tehničnega odbora na Dunaju so se nato lotili 42 cm haubice. Ta je lahko 1000 kg težko bombo vrgla 14 km daleč ter čudovito dobro zadela. Tega uspeha doslej še noben topniški strokovnjak na svetu ni prekosil. Le pomislite, kaj se to pravi, metati 14 km daleč granate, katerih vsaka je velika kot možki in težka celo tono. Ljudje mislijo, da ima

zaslugo za take topove tovarna, katere je naredila cevi, lafete in druge dele. To pa je zmotno nazor. Glavna zaslug pri tem je inženjerjeva, ki je vse preračunal in je tovarna potem le po njegovih načrtih delala.

Vojaška tehnika bi lahko sicer zgradila še večje topove, toda to bi ne bilo potrebno in ne koristno, ker bi bil tak top preveč neroden. Težko bi ga bilo prevažati semtertje. Zanimiv je razvoj orjaških topov, ki streljajo v kotu 42 in pol stopinje. Najprej je treba tu omeniti 24 cm top, ki ima silno dolgo cev in 215 kg težko granato vrže 26.300 m daleč. Ta top pa je prekosil drug orjak, ki je imel skoraj 16 m dolgo cev kalibra 35 cm ter je 600 kg težke granate metal 33 km daleč. Ta top so imenovali »dolgi Jurij«.

Toda ta čudaviti top je proti koncu svetovne vojne bil zasenčen po uspehih nemškega topa, kateri je na 128 km daleč obstreljeval Pariz. Ves svet je ostrmel in še danes skrivnost pokriva tiste dogodke. Vendar bo zanimivo, če iz strokovnih poročil strokovnjaških pisateljev vsaj nekoliko povzamemo, kako so Nemci prav za prav prišli do tega orjaškega topa. Izdelal ga je po načrtih bivši avstrijski častnik, ki je pustil službo ter postal Kruppov sotruden. Navadni top strelja največ v kotu 42 in pol stopinje. Toda na podlagi računov tega nekdanj avstrijskega častnika so na Nemškem vojaškem strelišču poskusili izstreliti top v kotu 50 stopinj. Granata je zletela mnogo dlje, kakor so mislili. Padla je na vrt nekega župnišča na hollandskem ozemlju, kjer je župnik ravno zalival

cvetlice. Zračni tlak je vrgel župnika ob tla, sicer se pa hvalabogu ni nič zgodilo. To je bil prvi poskus. Nato so na podlagi tega poskusa vili skrivnostni 21 cm top, ki je imel 35 m dolgo cev. Postavili so ga med vojno na francoskem ozemlju 128 km od Pariza. Top je bil tako silno z razstrelivom nabasan, da je granata takoj izpočetka v kotu 50 stopinj z naglico 1600 m na sekundo šnila v zrak. Ker je bil top naftan in v kotu 50 stopinj, je granata zletela visoko v zrak in je končno prišla v brezračni prostor, kjer ni bilo več ovir od zračnega pritiska. Tako je granata nekaj časa mirno letela po brezračnem prostoru. Težnost pa je na izstrelke vendarle trajno vplivala, zato je po 40 km leta granata zopet začela leteti po zračnem prostoru ter je končno padla v Parizu na tla. Vsa ta strašna pot te granate pa je trajala le cele tri minute.

Odkar se je končala svetovna vojna, seveda nič več ne slišimo, da bi se bila težka artilerija bogve kako razvijala. Pred kratkim pa je strokovni svet vendarle izvedel novico, da so francoski topniški konstrukterji ustvarili 22 cm top, ki bo še hujši, kakor pa je bil zgoraj omenjeni nemški. Ta top bo baje mogel svoje granate metati iz severne Francije tja v Porurje in še čez Strassbourg do Stuttgarta in Karlsruhe. Ta novica je precej verjetna. Kakor so l. 1914 avstrijski 30,5 cm možnarji presenetili svet, se utegne zgoditi tudi v prihodnji vojni, da se bodo prikazali topovi, ki bodo lahko orjaške granate metali 200 ali pa še več kilometrov daleč v sovražno ozemlje. Seveda bo zato treba velikega napora konstrukterjev, ki bodo morali iznajti posebno močno razstrelivo, ki bo docela drugače sestavljeno, kakor je bilo doslej. Toda vojaški kemiki so baje tudi že to vprašanje rešili. Artiljerijska tehnika se bo pač morala razvijati v istem pravcu, kakor se je razvijala druga vojaška tehnika. Granate bodo v prihodnji vojni imele mnogo več opraviti, kakor so imele doslej, ker so obrambna sredstva mnogo močnejša, kakor pa so bila ob koncu vojne. Granate bodočnosti bodo morale razbijati najmodernejše jeklene in betonske plošče.

Rada se peni,

zelo osvežuje,

izdatna pri uporabi.

Din. 6.-

NIVEA PASTA ZA ZOBE

Normalna tuba Din 6'—, velika dvojna tuba Din 10'—.

Tako blazno se torej razvija tehnika za uničevanje vsega, kar je ustvaril človek. Od srca želimo in upamo, da bi to ostale le mirne teorije in da bi uspehov teh iznajdb človeški rod nikdar več ne doživljal.

SLOVENEČ

pred 60 leti:

V soboto, 3. junija 1876.

Razne reči.

— Vabilo. Ker je okrožna sodnija, ki bi se imela osnovati v Mariboru, ne le za to mesto, temveč tudi za celi nekdanji mariborski okrog silno važna, in ker se boje, da država ne bi mogla še nektera leta poslopja v ta namen kupiti ali postaviti; zatoraj so se mariborski rodoljubi sami lotili vprašanja, ali si zamorejo sami pomagati, da se ta namen doseže, da se zaloga ali matrica zanj nabere, zlasti ali ne bi spadalo staro okrožno poslopje v Mariboru v to zalogo, kako naj se ta pomnoži, itd. Za posvetovanje o tem sklicali so javni zbor dne 11. rožnika, dopoldne ob 10h v Götzovo dvorano v Mariboru s tem-le dnevnim redom: 1. Posvetovanje o sredstvih in potih za postavljenje poslopja okrožni sodniji v Mariboru; 2. Določbe organov ali ustanove posebnega društva za izvršitev sklepov. K udeležbi tega shoda vabijo tudi sosedne okraje, ktere stvar zadeva.

— Bobnov ne bo več. Vojno ministerstvo je ukazalo, da se imajo pri pešpolkih, ki imajo tamborje, bobni odpraviti in sploh vpeljati rogovi. Razlogov za ta ukaz je več, med temi tudi ta, da se ljudje, ki niso dosti muzikalični, bobna dosti teže nauče, ko roga. Glavni vzrok pa je menda ta, da boben velja 22 gld., rog pa le 6 gld. 22 kr. in vendar dalje trpi. S tem misli ministerstvo prihraniti po 68.500 gld. na leto.

Kačji raj: „Mali otok zmajev“

O zeleni Irski pripoveduje ustno izročilo, da je nekdanj bila polna kač. Ko je prišel med Irce oznanjat evangelijski svetnik, ki ga danes Irce časte za svojega narodnega svetnika, je vse kače pregnal z zelenega irskega otoka. Pravo nasprotje zeleni Irski pa je mali otok ob korejski obali, ki se imenuje »Mali otok zmajev«.

Ta otok je pod japonsko oblastjo, je pa docela zapuščen, ker ga ni človeka, ki bi hotel iti semkaj prebivati. Na otoku namreč vse mrgoli strupenih kač. Mali otok z dolgim imenom bi bil kaj prikladen, da bi na njem zgradili svetilnik za morskoplovbo. Toda, najsi bi tudi tukaj bil svetilnik, nikjer bi ne našli človeka, ki bi hotel iti sem streč temu svetilniku. Zato so morali Japonci ta otok prepustiti kačam.

Otok spada prav za prav k nekdanji provinci Kvantung, katero so Japonci po rusko-japonski vojni za 99 let vzeli v najem. Otok leži ob začetku zaliva Pečili, kakih 8 milj od najbolj zahodne točke province islega imena ter 23 milj od Port Artura. Ko so Japonci leta 1931 poslali v Mandžurijo posebno znanstveno komisijo pod vodstvom biologa Jumpeja Sato, da bi v Mandžuriji pregledala, kaj se da še v njej napraviti in kake zakladi so v njej skriti, so voditelju tudi naročili, naj presodi, ali bi bilo mogoče na »Malem otoku zmajev« napraviti kak svetilnik. Japonski znanstvenik je sicer vedel, da na otoku kar mrgoli samih kač, vendar je bil silno presenečen, ko je na otoku zagledal toliko kač. Kače so otok dobesedno pokrile in seveda neprestano migotale ter se vile sem ter tja.

Kače spadajo v sicer redko vrsto kač, katere imenujejo »Mokasine«. Če človek stopi med nje, ga sicer ne bodo napadle, ker niso posebno popadljive, vendar jih je toliko, da ne moreš napraviti treh korakov, ne da bi stopil vsaj na eno kačo. Nihče ne more dognati, zakaj so se kače na tem otoku tako razmnožile. Otok leži nekako na isti črti, po kateri lete ptice selivke na jug. Ti ptiči selivci najbrž kačam spomladi in jeseni nudijo dovolj hrane. Vmes pa, kadar ni ptičev, se kače baje hranijo z rastlinami, katere uspevajo na otoku. Jedo torej divjo sojo in koruzo. Znanstveniki trde, da je to edini slučaj, da se kače hranijo samo z rastlinsko hrano.

Da bi kače na otoku pokončali, so spočetka Japonci hoteli požgati vse grmičje, katero raste na otoku in s tem uničiti tudi kačji zarod. Toda

po daljšem premisleku so si premislili, ker bi bili s tem občutno prizadeli verska čuvstva Kitajcev, ki v kači vidijo malega sorodnika zmaja, ki je Kitajcem tako priljubljen, da ga imajo še v svojem narodnem grbu. Poleg tega so morali Japonci vpoštevati tudi dejstvo, da so Kitajci dolga tisočletja iz kač tega otoka dobivali snovi za svoja kitajska zdravila. Te kače, kakor rečeno, Kitajci že tisočletja love. Lov na te kače baje ni niti težak, niti nevaren. Lovijo jih po navadi v precep. Z ozirom na to so torej Japonci sklenili, da ne bodo naseljevali ljudi na tem otoku, ampak ga bodo prepustili dosedanjim prebivalcem — kačam. »Mali otok zmajev« bo ostal kačji raj in bo pod stalnim varstvom japonskih oblasti.

Hotelski portir pijanemu gostu: »No, že petkrat sem vas vrgel ven!«
Gost: »No, in? Ali mar niste zato plačani?«

Revolucija v Sveti deželi

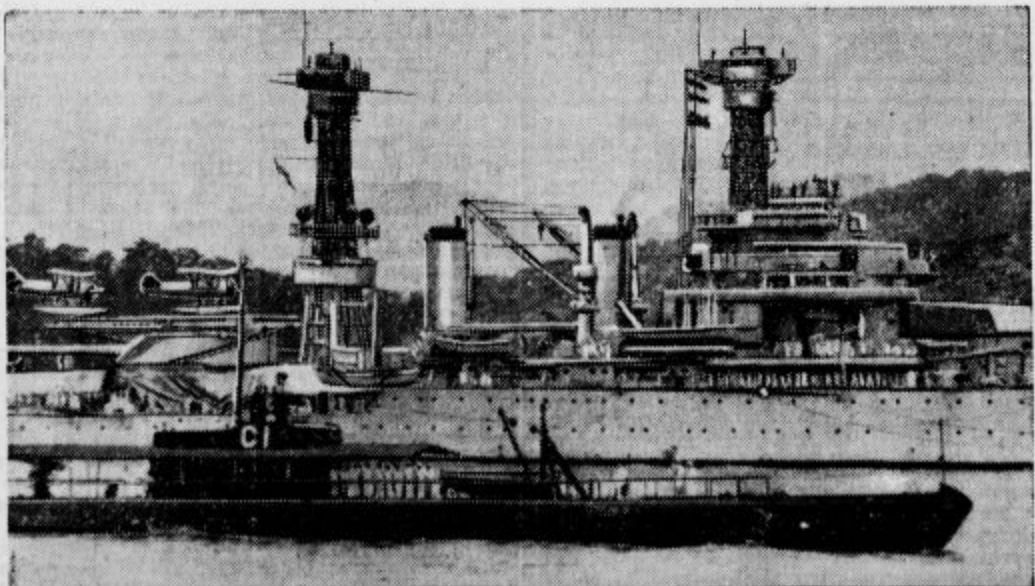
Zaradi judovskega naseljevanja v Sveti deželi so Arabci vzporedno celo revolucijo, s katero hočejo preprečiti nadaljnje naseljevanje Judov v Sveto deželo. Ko je angleška oblast, ki upravlja Sveto deželo, začela odločneje nastopati, se je arabski upor obrnil tudi zoper Angleže. — Na naši sliki vidimo pred seboj mesto Gaza, v južnem delu Palestine, kjer so bili nemiri posebno hudi. Tukaj je bilo naseljenih mnogo Angležev, kateri pa so morali pobegniti pod oboroženo varstvo angleških vojašnic, ker bi jih sicer bili Arabci pomorili.

Angleški lord Wauchope, ki je visoki komisar palestinski, se je Arabcem silno zameril zaradi svojih ukrepov, ko je po 24. majniku začel ostro nastopati zoper arabsko gibanje.

Zemljevid Svete dežele. Na njem vidimo poglavne kraje, kjer so se dogajali najhujši nemiri.

Plavačca trdnjava. Na kolifornijski obali so bili pred kratkim kombinirani manevri ameriške mornarice in ameriškega letalstva. Na sliki vidimo pred seboj ameriški dreadnought »Colorado« z dvema letalom, katere lahko odletita z ladje s pomočjo posebne priprave, ki ju vrže v zrak. — Sprejaj na orjaški ladji pa vidimo novo ameriško podmornico »Cachalote«.

Vojaška parada v Addis Abebi. Velike parade Italij. čet pred italijanskim podkraljem Badogliem se je med gledalci udeležil tudi abesinski knez ras Hailu, katerega je dal pred leti sedanji abesinski neguš zapreti. Ras Hailu (ki sedi), se pogovarja z rasom Guksa, kateri stoji pred njim v italijanski vojaški uniformi.

Sport

Olimpijski dan

7. junija pod pokroviteljstvom ministra za telesno vzgojo naroda g. dr. Rogiča.

Olimpijski dan se bo to leto vršil 7. junija v vseh večjih naših mestih ter športnih centrih in sicer topot v večjem obsegu nego dosedaj, ker je to zadnja prilika pred XI. olimpijado, da podpremo naše športnike, ki bodo zastopali našo domovino na olimpijskih tleh.

Kakor smo že sporočili, se pripravljajo mestni odbori poedinah središč, da pripravijo to leto olimpijski dan v vsakem pogledu boljše kakor dosedaj. Zlasti se pripravljajo centri: Belgrad, Ljubljana, Split, Subotica, Sarajevo, Zagreb, da izvedejo akcijo, ki naj ne prinese olimpijskemu odboru samo velik moralni, temveč tudi materialni uspeh. Posebna pozornost se bo posvetila razprodaji olimpijskih znakov, ki naj bi po možnosti povsod služili kot vstopnice za posamezne prireditve. Zaradi večje propagande bodo na olimpijski dan ali na predvečer sprejeli, slični onemu v Zagrebu pred balkanskimi igrami. V Zagrebu pripravljajo kolesarji in atleti senzacionalni tek na Trgu Kralja Tomislava, poleg tega bo še nekaj dobrih tekem v nogometu, rokometu ter ostalih športih.

Mestni olimpijski odbori se bodo potrudili, da nudijo širokim ljudskim slojem lepe športne prireditve; na občinstvu pa je, da podpre njihovo stremiljenje z obilnim obiskom ter kupovanjem olimpijskih znakov.

Kolesarske dirke v Slovenjgradcu

V nedeljo, 14. junija t. l., se vrše pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. M. Natlačenca I. mednarodne kolesarske dirke, katere priredi športni in kolesarski klub »Mislinja« v Slovenjgradcu.

Sporod dirk je tale:

Ob 5 budnica; ob 9.50 start glavne skupine na progi Slovenjgradec-Celje-Slovenjgradec, 100 km; ob 11 start novincev članov kluba na progi Slovenjgradec-Dravograd-Meža-Slovenjgradec, 22 km; ob 11.15 start juniorske skupine na progi Slovenjgradec-Gornji Doljič-Dravograd-Slovenjgradec, 52 km; ob 14.15 start dirkališčne skupine na progi Slovenjgradec-Turška vas-Slovenjgradec, 10,5 km; ob 15 povorka z godbo na čelu skozi mesto; ob 16 razdelitev daril na vrtu restav. Cajnko.

Razpis:

1. Dirka glavne skupine se vrši na progi Slovenjgradec-Celje-Slovenjgradec, 100 km.

2. Dirka juniorjev se vrši na progi Slovenjgradec-Gornji Doljič-Dravograd-Meža-Slovenjgradec, 52 km.

3. Dirka dirkališčne skupine se vrši na progi Slovenjgradec-Turška vas-Slovenjgradec, 10,5 km. Start in cilj je za vse skupine pred restavracijo Cajnko v Slovenjgradcu.

Start glavne skupine je točno ob 9.50, obrat v Celju pred Glazijo.

Start juniorske skupine je točno ob 11.15 pred restavracijo Cajnko, obrat v Gornjem Doliču, gostilna Führer, v Meži hotel Komauer.

Start dirkališčne skupine je točno ob 14.15, obrat v Turški vasi, gostilna V. Šolc.

Zrebanje startnih števil je 1 uro pred vsako skupino v restav. Cajnko v Slovenjgradcu.

Dirka se v eni skupini naenkrat.

SK Grafika. Danes od 16 naprej obvezen trening za vse igralce. Opozorjamo se posebno Stupica in Novak. — Odbor.

SK Slovan. Danes, dne 3. junija, ob 20 redna odbojarska seja v gostilni Krusič. Vrednostni prosimo, da se vsi odborniki iste sigurno udeležijo.

Zagorje

Pevsko društvo v Zagorju priredi v nedeljo, dne 7. jun. ob 8 zvečer v dvorani Zadrúžnega doma pevski koncert. Nastopil bo mešani, moški, ženski in mladinski zbor. Na sporedu bo 18 pesmi.

Gradnja ceste. Včeraj je začela delati prva skupina delavcev, 27 po številu, pri gradnji bano-vinske ceste Zagorje-Slačnik-Trbovlje.

Mi Vas ne silimo, ampak Vam svetujemo, da so

„ALBATRIN“ krema, puder in milo
odlična in preizkušena sredstva, ki Vas bodo rešila mozoljev, prištev in sojedcev.
Izdeluje: LEKARNA DERENCIN, Koprivnica

Posestvo

z obsežnimi poslopi, v katerih se nahajajo tudi lepi trgovski prostori, na najpomembnejšem kraju v Oplotnici pri Konjicah, se pod zelo ugodnimi pogoji prodaja. Pojasnila daje Mesina hranilnica v Celju.

Ona uživa v svojem prenovljenem domu.

Z novim email-lakom „RUTHAX“ je omogočeno tudi našim gospodinjam, da na cenen način obnovijo stare opreme. „Ruthax“ se naglo suši, je odporen proti vodi in vremenskim vplivom, ima izredno lep blek in ne obliedi na soncu. Uporablja se za vrtno kakor tudi hišno opremo iz lesa in kovine.

„RUTHAX“ email-lak se prodaja samo v originalnih modrih zavihkih in se dobiva v vsaki boljši prodajalni in stroke. Če ga nimajo na zalogi, tedaj se obrnite na: Zastopstvo za dravsko banovino — COMMERCE D. D., Ljubljana, Krekov trg 10, telef. 20-56

RUTHAX
EMAIL

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka peltina vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Večja kuhinja v Ljubljani išče samostojno

kuharico

v svojstvu voditeljice kuhinje in drugo kuharico. Ponudbe z navedbo zahtevkov, dosedanjega službovanja in dneva nastopa nasloviti najkasneje do dne 6. junija 1936 na upravo »Slovenca« pod »Javna kuhinja«.

Ženitbe

Vdovec
da v najem hišo starejši trgovki z lastno koncesijo. Pogoji po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Bog daj srečo« št. 8146. (n)

Službe iščejo

Natakarica
simpatična, priljubljena, s kavoljo, išče boljše mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Postena in solidna« št. 8070. (a)

Denar

Bančno kom. zavod
MARIBOR, Aleksandrova št. 40, najbolje vnovčuje terjatve pri vseh denarnih zavodih. Za odgovor 3 Din v znamkah.

Vse denarne posle denarnih zavodov, vrednostne papirje, vojno škodo
nakup in prodajo izpostavlja najugodnejše Trg. ag. bančnih poslov AL. PLANINŠEK, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I. — Telefon 35-10. Za odgovor znamko D. 3-

Glasba

Preden se odločite za nakup pianina
oglejte si na velesojmu na razstavnem prostoru v paviljonu »F« zadnjo novost modelov trdke R. WARBINEK 1.32 m visok, 1.45 m širok polna pancer plošča repeticijska mehanika 7 oktav lep pojoč ton
5 letna garancija Din 8.500.—

Posestva

Droben oglaš v »Slovenca« posestvo li hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico »Ia«
Naprodaj vila na Bledu
dávka prosta, z lepim razgledom, z delnim inventarjem, z vsemi pritliklinami, vrt zasajen s smrekami. Polzeve se pri: G. Franc Pangerc, zidar, podjetje, Bled. (p)

LETUVIŠČA

Hotel „Troha“ Bled
Znatno znižane cene, ob nedeljah zabave. Sobe že od 10 Din naprej, dijaki, trg. potniki samo 5 Din. Porečja rib samo 10 Din. Postreži po velikosti. Desetdnevni abonma samo 440 Din inkl. vse takse.

Prodamo

MALINOVEC
pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, nasproti »Ne-hotičnika«.

Ia češnje

črne, bele, rdeče, namizne, trde košarice — 40 kg 165 Din franko voznina razpošilja
G. Drechsler, Tuzla.
Prvovrstno moško perilo
po neverjetno nizkih cenah prodaja tovarniška zaloga »Kreko«, Tavčarjeva 3. (i)

Zensko in moško obleko

ter violino poceni prodam. Šoška 13, Kolerija.

Damske poletne obleke!

Velika izbira damske konfekcije

na pr. perilne obleke od Din 55.—, svilene in lahke volnene od Din 120.— naprej, športna krila od Din 48.—, športne triko in cefir bluze od Din 30.—, hlačna krila, vetrne jopice, dežne plašče od Din 180.— naprej. Dalje velika zaloga otroških oblek za dečke in deklice, boljše in navadne, štajerske hlačke, tirolski suknjiči itd. nudi po najnižjih cenah

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Uradnico

sprejme stavbno podjetje Z veseljem do gospodinjstva imajo prednost. Oferte z navedbo zahtevkov pri popolni oskrbi upravi »Slovenca« pod »Agilna« št. 8143. (b)

Sobarico,

služkinjo za vse in perico, ki opravlja tudi druga dela, iščem za počitniški dom na Pohorju. Natančnejše podatke dobite v Mariboru, Askerčeva ulica 6 med 11. in 14. uro

Starejšo kuharico

zdravo, snažno, ki bi tudi šivala, sprejme trgovina na deželi. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra kuharica« št. 8099. (b)

Obrt

Viktor Žvegelj, slikarstvo in pleskarstvo. Čojzova cesta 1, se nadeja priporočila svojim cenjenim strankam (t)

Fant

priden, pošten, zanesljiv, želi sprejeti službo stregnika ali sobarja. Ponudbe na naslov: Ana Kitak, na Cestah, pošta Rogatec. a

Vajenci

Učenko

za mešano trgovino takoj sprejemem. Biti mora pošten krščanski staršev, imeti mora vsaj dve mešanski žoli. Prednost imajo dekleta, ki so večja kolikor toliko šivalnja in ki imajo res veselje do trgovine. Ponudbe s priporočilom domačega župnika upravi »Slovenca« pod št. 8150.

14letna deklica

iz III. razreda gimnazije, brez staršev, želi priti v pouk za šiviljo ali trgovsko učenko z vso oskrbo. Ima svoj šivalni stroj. Najrajši v Slov. Bistrico. Maribor ali Celje. Vse drugo po dogovoru. Eml Medar, pri Jožefu Leskovar, Zlogona gora 26, p. Oplotnica pri Sl. Konjicah

Kupimo

Steklenice butelke 600 do 1000 komadov — potrebujem. Ponudbe na: Otič Davorin, Ribnica, Dolenjsko. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Kupim takoj

rabljeno Stauwehrschleuse mit Schneckengetriebe, Gleichstrommotor 3 PS, 115 Volt, Schaltanlage, Leitungsmaterial. Ponudbe: Jos. Hebl, Marenberg

Vaše terjatve

pri hranilnicah in posojilnicah vnovčujem hitro in pošteno. Obrnite se na edino oblastveno dovoljeno pisarno in priložite znamke. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12, telefon 38-10. (d)

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Stanovanja

Dvo- ali trisobno stanovanje, I. nadstropje, parket, balkon, se odda: Bolgarska 17. (e)

Stanovanje

treh sob z vsemi pritliklinami in uporabo vrta, tik nove gimnazije za Bežigradom (Keržičeva ulica št. 6) se odda s 1. julijem t. l. Pojasnila pri hišnici v hiši ali upravitelju Avg. Jenko-tu, Gosposvetska cesta št. 7-I, dnevno od 11—13.

Enosobno stanovanje

oddam takoj ali s julijem. Mestni trg 11-I, Ciglič. (e)

Stanovanje

(soba, kuhinja) oddam. Tovarniška 16, Moste. (e)

Auto-motor

Prostov. javna dražba
velikega števila rabljenih osebnih in tovarnih avtomobilov trdke »Desa« se bo vršila v soboto, 6. junija ob 8 zjutraj v skladišču pri »Arbore«, Ljubljana, Tyrseva cesta 50. Za ogled in preizkušnje voz pred dražbo se je obrniti na pisarno »Desa«, Gosposvetska cesta 1. (f)

Vsa letna oblačila,

hister, buret, kaso, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Kolesa

kromirana in ponikljana, nemški fabrikat, po 750 dinarjev. Nova trgovina, Tyrseva 36. Velesojm paviljon F, zunaj. (f)

VINO

pristno in poceni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani

Krušno moko

za domač črn kruh prodaja na drobno po Din 1.75 za 1 kilogram Jos. BAHOVEC, Ljubljana — Sv. Jakoba trg 7.

Volna, svila, bombaž stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za etrojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Telefon 2029
PREMOG
KARBOPAKET
DRVA, KOKS
Pogačnik
Bohoričeva ulica M. 5.

Obleke, klobuke, perilo itd. nudi ugodno

Jakob Lah, Maribor
Glavni trg 2.

Lepa košnja

v Svabičevi ulici 17 na prodaj. Več po dogovoru.

a cvetlični med

zdravilni, zajamčen, kam-te 30 kg 320 Din, 10 kg 135 Din, 5 kg 68 Din — franko voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (p)

Žensko in moško obleko

ter violino poceni prodam. Šoška 13, Kolerija.

Tovarna drobnih železnih in kovinskih predmetov sprejme

strojnega inženirja kot obratovodjo

Zahteva se kvalificirana inteligenca, visoko strokovno znanje, sposobnost za vodstvo in praktično delo, ter odločen, a trezen nastop. Kraj je na deželi in priljuden; ne nudi pa prilike za meščanske zabave in užitke. Lastnoročno spisane ponudbe s sliko, prepisi spriceval in opisom življenja pod »Potencirano delo« št. 7899 na upravo »Slovenca«.

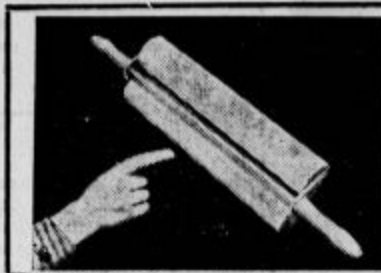
Marija Grapar roj. Skubie javlja v svojem in v imenu sina Stankota in ostale rodbine žalostno vest, da se je naš nepozabni soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Anton Grapar
posestnik in strojni stavec v pokoju

po dolgi, mukepolni boleznii za vedno poslovil od nas v 55. letu starosti. Pogreb dragoga pokojnika bo v sredo 3. junija 1936 ob pol šestih popoldne iz hiše žalosti, Glince IV/2, na viško pokopališče.

Vič-Glince, dne 2. junija 1936.

Zalujoti ostali.

To je zakonito zaščiten »Valjar« za valjanje testa, ki ga uporablja sodobna praktična gospodinja z odličnim uspehom. Valjar je zelo okusno izdelan, kovinasti deli so kromirani, les je la javor. Imamo tudi razne stolice. Cenik pošljamo na zahtevo brezplačno. Lesna industrija in tvornica stolov Teharje pri Celju

SORTNA VINA

samo iz domačih vinogradov Dravske banovine toči v garantirano najboljši kakovosti ter postreže z najboljšo kuhinjo in vabi udeležnike gostinskega kongresa na poskušnjo **Hotel in restavracija KAJFEŽ, Florijanska ulica**

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Turševa cesta
(palača Poštni dom)

Dne 31. maja 1936 ob treh popoldne se je na Kokrskem sedlu smrtno ponesrečil moj ljubljenski sin, brat, nečak in svak

Bojan Lovša

stud. mont.

Pogreb predraga bo 3. junija ob petih popoldne v Ljubljani pri Sv. Križu.

Josip Lovša,
oče,
sestra, tete in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za mnoge ustne in pismene izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega očeta, gospoda

Antona Ponuda

se tem potom najiskreneje zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo č. g. župniku Hafnerju in ostali duhovščini, zastopnikom občine z županom Kržičem na čelu, gg. pevcem, zastopnikom Kmet. zadruge in posojilnice in vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so našega draga očeta spremili na njegovi zadnji poti.

Pudob, dne 3. junija 1936.

Rodbina Ponuda.

Tinček in Tonček kot detektiva

71.

Slepi potnik

V tem hipu pa je za njunim hrblom znova glasno zatulilo: Uuuu-aa!

»Ali slišiš?« se je zgrozil Tonček. »Že spet tuli. Gotovo lomasti za nama. Gorje nama, če naju doteče! Požrl naju bo s kožo in kostmi vred.«

Lev je čedalje huje tulil. »Poženi avtomobil, kolikor ga moreš!« je zakričal Tinček. »Za življenje nama gre. Zmerom bliže prihaja. Kmalu naju bo dočel. Strašno!«

Dečka še vedno nista vedela, da tiči kodroglavi kralj živali tik za njima v kletki...

NAJBOLJ
RAZŠIRJENI
DNEVNIK

Prijetno britje, gladko
in brez
bolečin

Skladišče za Jugoslavijo: JUGOFARMACIJA D. D., ZAGREB, oddelek: KOZMETIKA

Naša dobra in preljuba žena ter mamica, gospa

Pavla Govejšek roj. Lebar

soproga avtopodjetnika in restavraterja

nas je v nedeljo, dne 31. maja po kratki in mučni bolezni za vedno zapustila.

Nepozabno pokojnico smo spremili na zadnji poti v torek, dne 2. junija ob pol šestih popoldne na farno pokopališče v Zagorju.

Priporočamo jo v molitev.

Peter Govejšek, soprog, Stanko, Petreček, sinova
in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti nepozabnega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Josipa Jernejčiča

administrat. poročnika v pok. in voditelja podružnice Vzajemne zavarovalnice v Belgradu

se vsem najpriskrnejše zahvaljujemo. - Posebej se zahvaljujemo preč. gospodoma iz Čukarice superiorju Poharju in župniku Tumpeju za njuno duhovno tolažbo, vsem čč. sestram usmiljenkam za polnoštevilno udeležbo in pomoč, zlasti čč. sestrama Primislavi in Tihomiri, ki sta pokojniku tako ljubeznivo stregli, kot tudi gospe dr. Goropeškovi in vsem ostalim zdravnikom, ki so skušali lajšati pokojniku njegovo telesno trpljenje. Zahvaljujemo se vojaškimi oblastem, ki so odredile pokojniku častno spremstvo in mu izkazale poslednjo vojaško čast, predvsem številnemu častniškemu zboru, ki je spremil pokojnika do groba. Zahvaljujemo se Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, njeni podružnici v Belgradu in Prosvetnemu društvu za krasne vence, vsem pevcem za lepo žalno petje, kakor tudi g. dr. Bojanu Pircu in g. Kolarju za njune ganljive poslovnice besede. Končno se zahvaljujemo tudi vsem pokojnikovim znancem in prijateljem za krasno cvetje in vsem ostalim, ki so spremili rajnega na njegovi zadnji poti.

Vsem Bog plačaj!

Spominjajte se pokojnika v molitvi in ohranite ga v blagem spominu!

Belgrad, dne 30. maja 1936.

Zalujoča rodovina Jernejčičeva

Naš nadvse ljubljani sin in brat

FRANCI CERAR

pečar

je v ponedeljek, dne 1. junija ob 3 popoldne nenadoma bogu vdano umrl. Pogreb draga pokojnika bo v sredo, dne 3. junija 1936, ob pol šestih popoldne iz hiše žalosti, Opekarska cesta št. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. junija 1936.

Marija Starič, sestra.

Marija Cerar, mati.

L. Ganghofer:

101

Grad Hubertus

Roman

Ko je prišla Horneggerica s srebrno krstno žlico svojega fanta in svetlim priborom iz jelenje roževine — zadela ga je pred leti v Monakovem na oktobrskem sejmu — je bila sklada z juho že napol prazna. »Kar pospravite spet, mati!« je dejal grof Egge in jedel še naprej s pločevinasto žlico.

V strahu in trepetu je prinesla Horneggerica zelje in cmoke; toda močna jed je šla gostu tako v slast, da je ostalo za Franceta in mater premalo. Logarica se je zdaj tako opogumila, da je s plahim smehljajem pripomnila: »Ždi se mi, gospod grof, da vam teknejo?«

»Premije bi vam res ne prisodil zanje. Toda glad ne izbira dosti. In za seboj imam trd post!«

»O moj Bog, kajne, od same žalosti niste mogli nič več jesti?« Horneggerici so solze zalile oči. »Vem, kaj se to pravi! In kako je hitra takšna nesreča. Včeraj še smejoče življenje in danes večno spah! Zato ni nič čudnega, če se človek trese pred vsako uro in če pravi »hvala Bogu« za vsakim dnem, ki je minil brez nesreče!«

Nekaj časa je grof Egge še potrpežljivo poslušal te dobro misljene tožbe stare žene. Potem je nenadoma odložil vilice, pogoltnil zadnji grizljaj in vstal. »Napravi se, France, počakam te na dvorišču!« Segel je Horneggerici, ki je prestrašeno umolknila, čez mizo v roko. »Bog povrni, mati!« Vzel je puško in odšel iz sobe.

Tudi France se je dvignil. Tedaj mu je vzela Horneggerica obraz v dlani: »Fant, kaj praviš! Včeraj si se mi smilil, da bi si najraje strgala srce iz sebe. In danes je spet vse dobro!«

France je prikipal. Pri tem mu je pa govorilo iz oči nekaj, kar se z njegovim zatrdilom ni uje-

malo. Objel je mater in se pritisnil z licem na njene sive lase. Tako sta stala nekaj časa, dokler ni France dejal: »Zdaj me izpustite. Čakanja nima rad.« Stekel je iz hiše. Čez minuto se je vrnil po stopnicah, pripravljen za pot v gore. Mati mu je hotela poskropiti čelo z blagoslovljeno vodo, toda Francetu se je tako mudilo, da ga svete kaplje niso zadele.

Grof Egge je že topotal z nogo in prigajal: »Brž! Brž!«

Urno sta jemala pot pod noge, hodeč mimo venečih živih mej.

Ko sta prehodila travnike in se približala strnjeni vasi, se je oglasilo za njima cviljenje, lajanje in tuljenje, vedno bliže in vedno razločnejše. France se je ozrl: »Za božjo voljo, gospod grof! Kaj pa prihaja tamle sem?«

Proti njima je nekaj skakalo in padalo, se prevračalo in kotilo in bilo videti kot živ klopčič vitrajocih platenih krp in dolgih trakov, ki so se zvižali med seboj ko boreče se kače. Čimboli se je nenavadna prikazen bližala, tem bolj razločno se je dalo razpoznati, da so drobne noge, stresajoča se glava in mahajoči rep pes, ki se je kot tuleče jedro skrival v tej prečudni lupini.

»Jezus Marija! Gospod grof! Naš Jelenko! Odkuril jo je živinozdravniku, pritekel domov in naju osledil!« France je odložil palico in puško in pohitel proti psu. »Jelenko! Jelenko! Priži k meni! Jelenko, kaj je s teboj? Odkod te je prineslo?«

Kako je pes v svojih razcefranih bolniških krpah drl proti njima; kako se je cvileč od veselja skušal pogrti kvišku ob lovca, se zapletel v mahajoče cunj, glasno tuleč padel in se veselo lajajoč spet pobral; kako ga je France hotel prestrčiti z rokami, pa je ujel samo vihrajoče obveze, iz katerih se je pes med laježem in cepetom popolnoma izmotal; kako je zdaj lovec sam omahnil na tla in se je osvobodil pes v vihravem dobrikanju vršel nanj — to je bilo videti tako zabavno, da se je grof Egge moral zasmejati. A ta smeh ga je vendar zabolet, kajti prijel se je z roko za glavo.

Tudi France se je smejal. Ob hrupnem veselju zveste živali je pozabil na razjedajočo skrb, ki je tudi sprava z lovskim gospodarjem ni mogla pregnati. Sedeč na tleh je objemal cepetajočega psa in se smejočega obraza ozrl proti grofu: »Zdaj, gospod grof, zdaj smo spet vsi skupaj.«

»Vsi? Bo manjkalo še dosti, se mi zdi!« Grofa je minil smeh. Zdaj je spoznal pes tudi njega, se iztrgal lovca iz rok in se pogljal proti svojemu gospodarju. Z raztreseno prijaznostjo ga je potapljal grof Egge po glavi; pri tem se je žival umirila in stisnila rep med noge.

Franceta je zaskrbelo, ali je pes res tudi popolnoma ozdravljen. Jelenko mu je preiskavo prihranil. Ko se je grof Egge napotil dalje, je skočil pes čez plot in se drevil okoli po travniku; pri tem se je neprestano otresal, se vrtel in si šavsal z zobmi po lakotnicah.

»Pes je seveda zdrav! Da!« je menil France. »Toda koža ga srbi. Od obvez ima še ves smolast kožuh.«

Ko sta šla skozi vas, se jima je sukal pogovor samo okoli psa, ki je veselo skakal in se drevil zdaj pred njima, zdaj za njima. Ljudje, ki so ju srečavali, so ju pozdravljali plaho in gledali debelo. In kadarkoli je France odzdravil, mu je temna rdečica spreletela shujšani obraz. Tako sta prišla do pristajališča. Gostilničar, ki je na verandi kramljal s turisti, jima je pritekel nasproti in snel čepico z glave.

»Krcmar!« Grof Egge je položil Francetu roko na ramo. »Zal sem moral čuti, da se raznašajo po vasi neke nečuvne govorice o Horneggerju. To je zlobno obrekovanje. Hornegger se ni v službi niti v najmanjši stvari pregrešil. Če sem se v brezmejni jezi prenaglil, sem kriv sam! Povem vam in skrbite, da se razve med ljudmi. Ali razumete? In zdaj mojo ladjico!«

Ko je gostilničar odhitel, je bil lovec brez obraz zdaj rdeč, zdaj bled. »Toda gospod grof! Kaj počenjate? To je vendar preveč, gospod grof!«

»Jezik za zobe, neumni človek, ti dobri! Zadel sem te v živo, zdaj moram poskrbeti tudi za pravi obliž. Kar sem povedal gostilničarju, bo šlo po vasi ko hrt. In ljuže, ki so naju videli skupaj, bodo že prinesli svojo mero žita na tvoj mlin. Le poglej, tam že spet stoji nekdo in široko odpira usta!«

Ko je kmet, ki je stal sredi ceste, opazil da ga lovec gledata, se je obrnil in odšel. Bil je Bruckner. Preden je zavil okoli ogla, se je še plašno ozrl proti goram, kakor bi bil v skrbeh za nekoga tam gori.

France je čudno utihnil. Med vožnjo čez jezero ni črnil nobene besedice in je strmel tako otožno predse, kakor bi njegove žalosti niti za las ne zljajale te zadnje ure.

Pri hudourniku sta stopila na suho. France, ki ga je lastni molk že težil, je poskusil govoriti; a je spet utihnil, ko je opazil, da njegov gospod ne posluša. Grofu Eggeju se je bralo z obraza, da je razburjen. Med potjo mimo samotarnice je gledal stran. Ko sta prešla potok in začela stopati po strmi rebri, je obstal in z iskrenimi se očmi pogledal nazaj. Čez veneče vrhove javorja se je svetlikala samotarnična strešica. »Če so vsi proti meni? Ali naj se čudim? Otroci so te matere!« je zamrmral grof Egge, ne da bi se brigal za prisotnega lovca. V soncu se je bleščala marmorna tablica z napisom: »Tu prebiva sreča!« Grof Egge je ježno zgrabil za puško. Strel je počil in kos marmorne plošče so zamolkito tleskaje popadali na tla.

»Gospod grof!« se je prestrašil France. »Za božjo voljo, kaj pa počenjate?«

Ne da bi odgovoril, je vrgl grof Egge puško čez hrbet in se napotil vkreber.

Po treh urah hoje sta dospela na planino. Prostrana, rumenkasta travnata pobočja so bila tih in pusta. Zadnje dni so odgnale planšarice svoje črede na dolinske pašnike.